

Tammi–maaliskuu 2016

Konsernin liikevaihto oli vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä 989 (1 040) miljoonaa euroa. Liikevaihdon lasku johtui lähinnä matalista sähkön hinnoista. Vertailukelpoinen liikevoitto oli yhteensä 275 (343) miljoonaa euroa, ja konsernin raportoitu liikevoitto oli yhteensä 369 (350) miljoonaa euroa. Fortumin raportoituun liikevoittoon vaikutti yhteensä 94 (7) miljoonan euron vertailukelpoisuuden vaikuttavat erät; myyntivoitot, sähköntuotantoa suojaavien johdannaisten IFRS:n (IAS 39) mukainen kirjanpitoikäytäntö sekä ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu (liite 4).

Osakkuus- ja yhteisyritysten osuus tuloksesta oli tammi-maaliskuussa 67 (58) miljoonaa euroa, josta Fortum Värmen osuus oli 44 (38) miljoonaa euroa. Osuus Hafslundin ja TGC-1:n voitoista perustuu yhtiöiden julkaisemiin vuoden 2015 viimeisen vuosineljänneksen osavuositarkastuksiin (liite 14).

Konsernin nettorahoituskulut olivat -47 (-57) miljoonaa euroa. Nettorahoituskulut sisältävät rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutoksen, joka oli 2 (-8) miljoonaa euroa.

Tulos ennen veroja oli 390 (350) miljoonaa euroa.

Kauden verot olivat yhteensä -59 (-55) miljoonaa euroa. Tuloslaskelman efektiivinen tuloverokanta oli 15,0 % (15,8 %). Vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta, kun osakkuus- ja yhteisyritysten tulosta ja verovapaita myyntivoittoja ei oteta huomioon, oli 18,1 % (19,0 %) (liite 10).

Jatkuvien toimintojen kauden tulos oli 331 (295) miljoonaa euroa. Jatkuvien toimintojen osakekohtainen tulos (EPS) oli 0,37 (0,33) euroa, josta 0,08 (0,01) liittyi vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin. (Koko Fortumin osakekohtainen tulos vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä, lopetetut toiminnot mukaan lukien, oli 0,40 euroa.)

Taloudellinen asema ja rahavirta

Rahavirta

Tammi-maaliskuussa 2016 jatkuvien toimintojen liiketoiminnan rahavirta laski 141 miljoonalla eurolla ja oli 375 (516) miljoonaa euroa. Muutos tuli pääosin vertailukautta heikommasta käyttökatteesta (EBITDA), kasvaneista maksetuista veroista ja matalammista toteutuneista valuuttakurssieroista. Valuuttakurssieroista syntyi voittoja ja tappioita yhteensä 132 (168) miljoonaa euroa, jotka liittyivät Fortumin ruotsalaisten ja venäläisten tytäryhtiöiden lainoja suojaavien valuutanvaihtosopimusten jatkamiseen. Koko Fortumin liiketoiminnan rahavirta lopetetut toiminnot mukaan lukien oli 375 (603) miljoonaa euroa.

Käyttöomaisuusinvestoinnit kasvoivat 12 miljoonalla eurolla 113 (101) miljoonaan euroon. Fortumin investointien rahavirta kasvoi 333 miljoonalla eurolla ja oli 379 (46) miljoonaa euroa. Kasvusta 104 (1) miljoonaa euroa tuli hankituista osakkeista ja 176 (0) miljoonaa euroa muista korollisista saamisista. Rahavirta ennen rahoitusta lopetetut toiminnot mukaan lukien pieneni 518 miljoonaa euroa ja oli -4 (514) miljoonaa euroa.

Fortum maksoi huhtikuussa 2016 osinkoja 977 miljoonaa euroa.

Yhtiön varat ja sijoitettu pääoma

Taseen loppusumma kasvoi 328 miljoonalla eurolla 23 095 (vuoden 2015 lopussa 22 767) miljoonaan euroon.

Rahat ja pankkisaamiset olivat viime vuoden lopun tasolla eli 8 228 (vuoden 2015 lopussa 8 202) miljoonaa euroa.

Sijoitettu pääoma nousi 468 miljoonalla eurolla ja oli 20 338 (vuoden 2015 lopussa 19 870) miljoonaa euroa.

Oma pääoma

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma oli 14 191 (vuoden 2015 lopussa 13 794) miljoonaa euroa.

Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus omasta pääomasta kasvoi 397 miljoonaa euroa, mikä johtui pääosin kauden tuloksesta, 326 miljoonaa euroa, ja valuuttojen muuntoero vaikutuksesta, 100 miljoonaa euroa.

Rahoitus

Fortumin nettokassa maaliskuun 2016 lopussa oli 2 158 miljoonaa euroa. Nettokassa pieneni vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana 37 miljoonalla eurolla (vuoden 2015 lopussa 2 195 miljoonaa euroa).

Maaliskuun lopussa konsernin likvidit varat olivat 8 228 (vuoden 2015 lopussa 8 202) miljoonaa euroa mukaan lukien OAO Fortumin rahat ja pankkisaamiset, joiden yhteenlaskettu arvo oli noin 129 (vuoden 2015 lopussa 76) miljoonaa euroa. Likvidien varojen lisäksi Fortumilla oli käytettävissään noin 2,2 miljardia euroa nostamattomia valmiusluottoja (liite 16).

Konsernin nettorahoituskulut olivat -47 (-57) miljoonaa euroa sisälten -39 (-39) miljoonaa euroa nettokorkokuluja. Nettorahoituskulut sisältävät myös rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutoksen, joka oli 2 (-8) miljoonaa euroa.

Fortumin Standard & Poor's:in pitkäaikainen luottoluokitus on BBB+ ja lyhyen ajan luokitus A-2. Näkymät ovat vakaat. Fitchin Fortumin pitkänajan luottoluokitus (IDR) on BBB+ ja lyhyen aikavälin luokitus on F2, näkymät vakaat. Fortumin luottoluokituksissa ei tapahtunut muutoksia raportointikaudella.

Tunnuslukuja

Viimeisen 12 kuukauden vertailukelpoisen nettovelan ja käyttökatteen (EBITDA) suhde oli -1,9 (-1,7 vuoden 2015 lopussa).

Velkaantumisaste oli -15 % (-16 % vuoden 2015 lopussa) ja omavaraisuusaste 62 % (61 % vuoden 2015 lopussa). Osakekohtainen oma pääoma oli 15,97 (15,53 vuoden 2015 lopussa) euroa. Viimeisen kahden kuukauden sijoitetun pääoman tuotto oli 22,5 % (22,7 % vuoden 2015 lopussa).

Markkinatilanne

Pohjoismaat

Alustavien tilastotietojen mukaan vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä Pohjoismaissa kulutettiin sähköä 117 (110) terawattituntia (TWh). Kulutuksen kasvu johtui lähinnä vertailukautta kylmemmästä lämpötilasta, joka pysyi valtaosan neljänneksestä alle viime vuoden vastaavan ajan lämpötilan. Lisäksi Norjassa ja Ruotsissa sähkön peruskulutus oli vertailukautta korkeampaa.

Vuoden 2016 alussa Pohjoismaiden vesivarastot olivat 98 TWh eli 15 TWh pitkän aikavälin keskiarvoa korkeammat ja 18 TWh korkeammat kuin vuotta aiemmin. Vuoden ensimmäisen neljänneksen lopussa vesivarastot olivat 7 TWh yli pitkän aikavälin keskiarvon, ja 6 TWh yli maaliskuun 2015 lopun tason. Vesivarannot laskivat pohjoismaisen vesivoiman korkeasta käyttöasteesta johtuen ja sisäänvirtaama oli lähellä pitkän aikavälin keskiarvoa. Yleisesti vesitilanne Pohjoismaissa maaliskuun lopussa oli lähellä normaalia tasoa, sillä lumitilanne oli alle historiallisen keskiarvon.

Ensimmäisellä neljänneksellä sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 24,0 (28,1) euroa megawattitunnilta (MWh). Hintaan vaikuttivat lähinnä vesivoiman korkea tuotantomäärä ja hiililauhteen matala marginaalihinta. Keskimääräinen sähkön aluehinta Suomessa oli 30,4 (32,1) euroa/MWh ja Ruotsissa SE3-alueella (Tukholma) 24,1 (28,6) euroa/MWh. Aluehinnat Suomessa olivat neljänneksen alussa hieman vertailukautta korkeammat, mutta hinnat laskivat, kun Ruotsi-Liettua -voimansiirtoyhteys otettiin käyttöön ja neljänneksen loppupuolella sää oli leuto.

Saksassa keskimääräinen spot-hinta tammi-maaliskuussa oli 25,2 (32,1) euroa/MWh.

CO₂-päästöoikeuksien (EUA = EU Emission Allowance) markkinahinta oli noin 8 euroa/tonni vuoden alussa ja noin 5,2 euroa/tonni maaliskuun lopussa.

Russia

Fortum toimii Länsi-Siperiassa Tjumenin ja Hanti-Mansian alueilla, joissa teollinen tuotanto on keskittynyt öljyyn ja kaasuun, sekä Uralilla Tšeljabinskin alueella, joka on painottunut metalliteollisuuteen.

Alustavien tilastotietojen mukaan Venäjällä kulutettiin sähköä vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 279 (276) TWh. Vastaava luku Fortumin toiminta-alueella, hintavyöhykkeellä 1 (Venäjän Euroopan puoleinen alue ja Uralin alue) oli 212 (211) TWh.

Keskimääräinen sähkön spot-hinta, kapasiteettihinta pois lukien, nousi noin 2 % vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 1 147 (1 122) ruplaan/MWh hintavyöhykkeellä 1.

Tarkemmat markkinatiedot on esitetty taulukoissa katsauksen lopussa (sivu 53).

Liiketoimintaympäristö Euroopassa ja päästömarkkinat

Pariisin ilmastokokouksen arviointi

EU-komissio julkaisi maaliskuussa tiedonannon Pariisin ilmastosopimuksen vaikutuksista. Komissio ei tässä vaiheessa esitä EU:n ilmastotavoitteen tiukentamista. Asiasta on tarkoitus keskustella uudelleen vuosina 2018-2023. Eurooppa-neuvosto päätti niinkään olla muuttamatta EU:n ilmastostrategiaa Pariisin sopimuksen johdosta.

Päästökauppadirektiivin muutos on parhaillaan käsiteltävänä sekä parlamentissa että neuvostossa. Fortumin mielestä päästövähennyskerrointa tulisi korottaa hieman, jotta päästökatto alenisi nopeammin ja varmistettaisiin EU:n pitkän aikavälin päästövähennystavoitteen saavuttaminen.

EU:n lämmitys- ja jäähdytysstrategia

Helmikuussa EU-komissio julkaisi EU:n lämmitys- ja jäähdytysstrategian. Tämä on ensimmäinen kerta, jolloin EU käsittelee lämmitystä ja jäähdytystä kokonaisvaltaisesti. Strategia korostaa lämmitys- ja jäähdytyssektorin päästöjen vähentämisen tärkeyttä, mutta myös energiatehokkuuden parantamista asuntosektorilla. Strategia tunnistaa kaukolämmön merkityksen talteenotetun lämmön hyötykäytössä sekä yhteistuotannossa.

Ruotsilla uusi kunnianhimoinen ilmastotavoite

Parlamentaarinen ympäristökomitea ehdotti helmikuussa uutta pitkän aikavälin ilmastopolitiikkaa ja -tavoitetta. Ruotsin tavoitteena on olla hiilineutraali valtio vuoteen 2045 mennessä, viisi vuotta aiemmin kuin edellisen tavoitteen määräaika. Lisäksi energiaministeri teki aloitteen siirtymisestä kokonaan uusiutuvaan sähköntuotantoon 20 vuoden kuluessa. Aloitteesta neuvotellaan opposition kanssa seuraavien kuukausien aikana.

Segmenttikatsaukset

Power and Technology

Power and Technology -segmenttiin kuuluvat Fortumin vesi-, ydin- ja lauhdevoimatuotanto, Power Solutions -yksikön asiantuntijapalvelut, salkunhallintapalvelut ja trading sekä teknologia-, tutkimus- ja tuotekehitysyksiköt. Segmentin kaksi divisioonaa ovat Hydro Power and Technology ja Nuclear and Thermal Power.

Milj. euroa	I/16	I/15	2015	Edelliset 12 kk
Liikevaihto	474	500	1 722	1 696
- sähkönmyynti	461	484	1 625	1 602
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	393	453	1 526	1 466
- muu myynti	13	16	97	94
Liikevoitto	209	203	-396	-390
Vertailukelpoinen liikevoitto	153	203	561	511
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	181	232	680	629
Vertailukelpoinen sidottu pääoma (kauden lopussa)	5 894	5 968	5 931	
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto %			9,5	8,7
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	31	28	203	206
Henkilöstön lukumäärä	1 331	1 350	1 341	

* Sähkön tukkumyyntitulot ja -volymit Pohjoismaissa eivät sisällä lämpövoimantuotantoa, markkinahintaan perustuvia ostoja eivätkä myyntiä vähemmistöosakkaille.

Sähköntuotanto lähteittäin, TWh	I/16	I/15	2015	Edelliset 12 kk
Vesi- ja tuulivoima Pohjoismaissa	6,6	6,2	25,1	25,5
Ydinvoima Pohjoismaissa	6,8	6,3	22,7	23,2
Lämpövoima Pohjoismaissa	0,1	0,1	0,3	0,3
Yhteensä Pohjoismaissa	13,5	12,6	48,1	49,0
Lämpövoima muissa maissa	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	13,5	12,6	48,1	49,0

Pohjoismainen myynti, TWh	I/16	I/15	2015	Edelliset 12 kk
Myynti Pohjoismaissa	15,8	13,2	50,5	53,1
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	12,8	12,0	46,3	47,1

* Sähkön tukkumyyntitulot ja -volymit Pohjoismaissa eivät sisällä lämpövoimantuotantoa, markkinahintaan perustuvia ostoja eivätkä myyntiä vähemmistöosakkaille.

Myyntihinta, EUR/MWh	I/16	I/15	2015	Edelliset 12 kk
Segmentin sähkön tukkumyyntihinta Pohjoismaissa*	30,7	37,7	33,0	31,1

*Segmentin sähkön tukkumyyntihinta ei sisällä myyntituloja lämpövoimantuotannosta, markkinahintaan tehdyistä ostoista eikä myyntiä vähemmistöosakkaille.

Tammi–maaliskuu 2016

Vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä Power and Technology -segmentin vertailukelpoinen liikevoitto oli 153 (203) miljoonaa euroa eli 50 miljoonaa euroa vähemmän kuin vastaavana ajanjaksona vuonna 2015. 1 TWh vertailukautta korkeampi vesi- ja ydinvoiman tuotantovolyyymi ei riittänyt kompensoimaan vertailukautta 7 euroa matalampaa saavutettua sähkön hintaa.

Liikevoitto oli 209 (203) miljoonaa euroa. Liikevoittoon vaikuttivat 0 (3) miljoonan euron myyntivoitot sekä muut kertaluonteiset erät, pääasiassa sähköntuotantoa suojaavien johdannaisten IFRS:n (IAS 39) mukainen kirjanpitoikäytäntö ja ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu, yhteensä 56 (-3) miljoonaa euroa (liite 4).

Power and Technology -segmentissä saavutettu sähkön tukkumyyntihinta Pohjoismaissa oli 30,7 (37,7) euroa/MWh eli 7,0 euroa/MWh matalampi kuin vertailukaudella 2015. Systeemihinta ja kaikki aluehinnat olivat edellisvuotta matalammat. Sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 24,0 (28,1) euroa/MWh. Keskimääräinen aluehinta Suomessa oli 30,4 (32,1) euroa/MWh ja Ruotsissa Tukholman alueella (SE3) 24,1 (28,6) euroa/MWh.

Segmentin kokonaissähköntuotanto Pohjoismaissa oli 13,5 (12,6) TWh eli 0,9 TWh edellisvuoden vertailukautta suurempi, mikä johtui sekä vesi- että ydinvoiman korkeammasta tuotantomäärästä. Fortumin lämpövoimantuotanto Pohjoismaissa oli 0,1 (0,1) TWh. Tuotannosta 99 % (99 %) oli hiilidioksidipäästötöntä.

Heat, Electricity Sales and Solutions

Heat, Electricity Sales and Solutions -segmentti sisältää lämmön ja sähkön yhteistuotannon (CHP), lämmön ja sähkön myynnin sekä asiakaslähtöisten ratkaisujen kehittämisen. Segmentillä on liiketoimintaa Pohjoismaissa, Baltiassa, Puolassa ja Intiassa. Segmenttiin kuuluu myös Fortumin 50 %:n omistusosuus Fortum Värmestä, joka on yhteisyritys ja konsolidoidaan pääomaosuusmenetelmällä.

Milj. euroa	I/16	I/15	2015	Edelliset 12 kk
Liikevaihto	392	406	1 187	1 173
- lämmönmyynti	170	161	423	431
- sähkönmyynti	212	230	682	664
- muu myynti	10	15	83	78
Liikevoitto	61	64	105	102
Vertailukelpoinen liikevoitto	56	58	108	106
josta Electricity Sales	14	12	55	57
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	83	82	209	210
Vertailukelpoinen sidottu pääoma (kauden lopussa)	2 316	2 168	2 182	
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto %			7,9	7,9
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	135	12	128	251
Henkilöstön lukumäärä	1 812	1 434	1 417	

Tammi–maaliskuu 2016

Heat, Electricity Sales and Solutions -segmentin lämmönmyynti oli vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä yhteensä 3,5 (3,2) TWh. CHP-laitosten sähkönmyyntimäärät olivat yhteensä 1,0 (0,9) TWh.

Vertailukelpoinen liikevoitto oli 56 (58) miljoonaa euroa. Tulokseen vaikuttivat epäedullinen polttoainejakauma ja matalammat saavutetut sähkönhinnat.

Liikevoitto oli 61 (64) miljoonaa euroa, johon vaikuttivat 5 (6) miljoonan euron myyntivoitot ja IFRS-laskentakäytäntö (IAS 39) (liite 4).

Lämmönmyynti maittain, TWh	I/16	I/15	2015	Edelliset 12 kk
Suomi	1,4	1,2	3,1	3,3
Puola	1,6	1,5	3,4	3,5
Muut maat	0,6	0,5	1,2	1,3
Yhteensä	3,5	3,2	7,8	8,1

Sähkönmyynti, TWh	I/16	I/15	2015	Edelliset 12 kk
CHP-laitoksista	1,0	0,9	2,5	2,6
Myynti asiakkaille	4,1	4,4	14,2	14,0
Yhteensä	5,1	5,2	16,7	16,6

Russia

Russia-segmentti koostuu sähkön ja lämmön tuotannosta ja myynnistä Venäjällä. Segmentti sisältää myös Fortumin yli 29 prosentin omistusosuuden TGC-1:ssä. TGC-1 on osakkuusyhtiö, joka raportoidaan pääomaosuusmenetelmän mukaisesti.

Milj. euroa	I/16	I/15	2015	Edelliset 12 kk
Liikevaihto	249	263	893	879
- sähkönmyynti	172	183	661	650
- lämmönmyynti	76	80	228	224
- muu myynti	1	0	4	5
Liikevoitto	111	98	203	216
Vertailukelpoinen liikevoitto	79	97	201	183
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	105	94	267	278
Vertailukelpoinen sidottu pääoma (kauden lopussa)	2 656	3 104	2 561	
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %			8,2	7,4
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	40	45	285	280
Henkilöstön lukumäärä	3 817	4 198	4 126	

Kun monivuotinen investointiohjelma valmistui maaliskuussa 2016, Fortumilla on 2 226 MW vuoden 2007 jälkeen rakennettua uutta kapasiteettia (CSA), josta maksetaan Venäjän valtion takaamaa takuuhintaa 10 vuoden ajan.

Saadut kapasiteettimaksut vaihtelevat voimalaitosten iän, sijainnin, tyyppin ja koon mukaan. Myös sesonkivaihtelut ja käytettävyys vaikuttavat kapasiteettimaksuihin. Kapasiteettimaksut voivat myös vaihdella hieman vuosittain, sillä tuotto on sidottu Venäjän pitkän aikavälin valtionobligaatioihin, joiden maturiteetti on 8–10 vuotta. Sähkön tukkukaupan viranomainen julkisti maaliskuussa 2016 painotetun pääoman keskimääräisen kustannuksen (WACC) ja kuluttajahintaindeksin (CPI) vuodelle 2015. Näitä tietoja käytettiin CSA-maksujen määrittämiseen vuonna 2016. Kapasiteettimaksuja korotettiin hieman talvella 2016 vastaamaan Venäjän pitkän aikavälin valtionobligaatioiden korkeampaa korkoa. Lisäksi viranomainen tarkastelee investointivelvoitesopimuksen takaamia kapasiteettimaksuja kolmen ja kuuden vuoden kuluttua laitoksen käyttöönotosta. Tarkastelussa otetaan huomioon sähkönmyyntituotot ja on mahdollista, että sen seurauksena myös uuden kapasiteetin kapasiteettimaksuja muutetaan.

Koko Fortumin ennen vuotta 2008 rakennettu tuotantokapasiteetti, 2 257 MW, osallistui vanhaa kapasiteettia (CCS) koskevaan huutokauppaan vuodelle 2016, ja suurin osa Fortumin

huutokaupassa tarjoamista voimalaitoksista tuli myös valituiksi. Fortumin vanhasta kapasiteetista 195 MW (noin 8,6 % Fortumin vanhasta kapasiteetista) ei tullut valituksi, mutta sille Fortum on saanut forced mode -statuksen eli saa maksun myös tästä kapasiteetista.

Tammi–maaliskuu 2016

Tammi-maaliskuussa 2016 Russia-segmentin sähkönmyynti oli 8,3 (8,4) TWh ja lämmönmyynti 9,0 (9,5) TWh. Sekä sähkön että lämmön tuotantomäärät laskivat lähinnä Tobolskin CHP-laitoksen myynnin seurauksena.

Russia-segmentin vertailukelpoinen liikevoitto oli 79 (97) miljoonaa euroa. Tulosheikennys johtui lähinnä vertailukaudella 2015 tapahtuneesta merkittävästä, 29 miljoonan euron CSA-varauksen purkamisesta. Vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä CSA-varauksia purettiin 2 miljoonalla eurolla. Lisäksi heikentynyt Venäjän rupla vaikutti Russia-segmentin tulokseen negatiivisesti noin 11 miljoonalla eurolla.

Liikevoitto oli 111 (98) miljoonaa euroa, mikä sisältää myyntivoittoja 32 (1) miljoonaa euroa (liite 4).

Fortumin Chelyabinsk GRES -sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksen kakkosyksikkö Venäjällä aloitti kaupallisen tuotannon ja on saanut kapasiteettimaksuja Venäjän valtion investointivelvoitesopimusten (CSA, Capacity Supply Agreement) puitteissa 1.3.2016 lähtien. Kaupallisen tuotannon aloittaminen Chelyabinsk GRES -voimalaitoksen kakkosyksikössä saattoi päätökseen Fortumin vuonna 2008 käynnistämän mittavan Venäjän investointiohjelman.

Fortumin keskeiset sähkön kapasiteetin ja kaasun hinnat Venäjällä	I/16	I/15	2015	Edelliset 12 kk
Sähkön spot-hinta (markkinahinta) Uralin alue RUB/MWh	1 018	1 051	1 047	1 039
Keskimääräinen säännelty kaasun hinta Uralin alueella RUB/1000 m ³	3 614	3 362	3 488	3 551
Keskimääräinen kapasiteettihinta vanhalle kapasiteetille (CCS) tRUB/MW/kk*	149	163	149	145
Keskimääräinen kapasiteettihinta uudelle kapasiteetille (CSA) tRUB/MW/kk*	871	715	641	687
Keskimääräinen kapasiteettihinta tRUB/MW/kk	498	394	359	385
Fortumin saavuttama sähkönhinta Venäjällä RUB/MWh	1 666	1 541	1 555	1 596
Fortumin saavuttama sähkönhinta Venäjällä EUR/MWh**	20,7	21,7	22,5	22,2

*Kapasiteettihinnat maksettu kapasiteettivolyymeille, pois lukien suunnittelemattomat seisokit, huollot ja oma käyttö.

** Muunnettu käyttäen keskiparssia

Lopetetut toiminnot (Distribution)

Milj. euroa	I/16	I/15	2015	Edelliset 12 kk
Liikevaihto	-	180	274	94
- jakeluverkot	-	152	40	-112
- alueverkot	-	24	229	205
- muu myynti	-	4	7	3
Liikevoitto	-	81	4 395	4 314
Vertailukelpoinen liikevoitto	-	82	114	32
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	-	112	163	51
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	-	20	44	24
Henkilöstön lukumäärä	-	401	-	-

Taulukon luvut sisältävät Ruotsin sähkösiirtoliiketoiminnan tammi-toukokuussa 2015.

Fortumilla ei ole ollut sähkösiirtotoimintaa kesäkuun 2015 jälkeen, jolloin se sai päätökseen Ruotsin sähkösiirtoliiketoiminnan myynnin. Yrityskauppa päätti vuonna 2013 aloitetun Fortumin sähkösiirtoliiketoiminnan myyntiprosessin.

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin sekä käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynnit

Investoinnit jatkuvien toimintojen käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin olivat vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä 207 (86) miljoonaa euroa. Investoinnit ilman yritysostoja olivat 82 (85) miljoonaa euroa (liite 4).

Fortum suunnittelee ottavansa käyttöön uutta sähkön- ja lämmöntuotantokapasiteettia ja suorittavansa perusparannuksia olemassa oleviin laitoksiin seuraavasti:

	Tyyppi	Sähköntuotanto- kapasiteetti MW	Lämmöntuotanto- kapasiteetti MW	Toimitus alkaa
Power and Technology				
Blaiken, Ruotsi	Tuuli	12		2016
Vesivoimalaitosten perusparannukset, Pohjoismaat	Vesi	12		2016
Loviisa 1 ja 2 perusparannus, Suomi	Ydinvoima	11		2016
Solberg, Ruotsi	Tuuli	75		2018
Heat, Electricity Sales and Solutions				
Bhadla, Intia	Aurinko	70		2017
Zabrze, Puola	CHP	75	145	2018
Russia				
Uljanovsk	Tuuli	35		2017

Power and Technology

Fortum osallistuu Teollisuuden Voima Oyj (TVO) -omistusosuutensa kautta 1 600 MW:n Olkiluoto 3 - ydinvoimalaitosyksikön rakentamiseen Suomessa. Laitoksen toimittajan, AREVA-Siemens-yhteenliittymän mukaan yksikön kaupallisen sähköntuotannon on suunniteltu alkavan loppuvuonna 2018. TVO on nostanut 300 miljoonaa euroa osakaslainaa yhteensä 600 miljoonan euron sitoumuksesta. Fortumin osuus 300 miljoonan euron nostetusta lainasta on noin 75 miljoonaa euroa. Fortumin jäljellä oleva sitoumus OL3-yksikköön on 75 miljoonaa euroa (liite 15).

Fortum osti helmikuussa 75 MW:n Solbergin tuulivoimaprojektin. Solberg on täysin luvitettu ja rakentamisvalmis tuulipuistoalue Västernorrlandissa Pohjois-Ruotsissa. Fortum päätti huhtikuussa investoida tuulipuiston rakentamiseen. Ruotsalaisella Skellefteå Kraft AB:llä (SKAB) on optio, jonka mukaan yhtiö voi osallistua hankkeeseen 50 %:n osuudella. Osallistuminen edellyttää vielä SKAB:n kunnallisen omistajan myönteistä päätöstä sekä mahdollisesti tarvittavia viranomaishyväksyntöjä. SKAB:n osallistumispäätöstä odotetaan vuoden 2016 toisen neljänneksen aikana.

Heat, Electricity Sales and Solutions

Fortum voitti tammikuussa käänteisen huutokaupan 70 MW:n aurinkovoimaprojektista Intiassa. Voimalaitoksen tuotetulle sähkölle taataan 25 vuodeksi 4,34 Intian rupian / kWh (noin 60 euroa/MWh) hinnan. Lopullinen sähkönostosopimus allekirjoitettiin huhtikuussa Intian suurimman energiayhtiön, NTPC:n kanssa.

Helmikuussa Fortum myi 51,4 prosentin omistusosuutensa virolaisessa kaasun tuonti-, myynti- ja jakeluyhtiössä Eesti Gaasissa Trilini Energylle. Kauppa saatiin päätökseen maaliskuussa.

Maaliskuussa Fortum hankki omistukseensa 93,35 prosenttia puolalaisesta sähkön ja kaasun myyntiyhtiöstä DUONista. Huhtikuussa Fortum ilmoitti hankkineensa loput osakkeet pakollisen lunastusmenettelyn kautta, jonka jälkeen DUONin ylimääräinen yhtiökokous päätti yhtiön poistamisesta Varsovan pörssin listalta.

Russia

Fortum myi helmikuussa 100 %:n omistuksensa tytäryhtiössään OOO Tobolsk CHP:ssä. OOO Tobolsk CHP omistaa Tobolskissa, Länsi-Siperiassa sijaitsevan sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksen.

Osakkeet ja osakepääoma

Fortum Oyj:n osake on noteerattu Helsingin pörssissä (Nasdaq Helsinki). Tammi-maaliskuussa 2016 Helsingin pörssissä vaihdettiin yhteensä 189,7 (133,8) miljoonaa Fortum Oyj:n osaketta, joiden arvo oli yhteensä 2 439 miljoonaa euroa. Fortumin osakkeen korkein noteeraus kauden aikana oli 14,52 euroa ja alin 10,99 euroa. Vaihdoilla painotettu keskiarvo oli 12,86 euroa. Katsauskauden viimeisen pörssipäivän, 31.3.2016, päätöskurssi oli 13,31 (19,56) euroa. Fortumin markkina-arvo laskettuna katsauskauden viimeisen pörssipäivän päätöskurssin mukaan oli noin 11 824 miljoonaa euroa.

Helsingin pörssin lisäksi Fortumin osakkeita vaihdettiin useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla – esimerkiksi Boat-, BATS Chi-X- ja Turquoise-markkinoilla – sekä OTC-markkinoilla. Tammi-maaliskuussa 2016 noin 60 % osakkeiden kokonaisvaihdosta käytiin muilla markkinapaikoilla kuin Nasdaq Helsingissä.

31.3.2015 Fortum Oyj:n osakepääoma oli 3 046 185 953 euroa ja rekisteröityjen osakkeiden kokonaismäärä 888 367 045 kappaletta. Fortum ei omista omia osakkeitaan. Rekisteröityjen osakkeenomistajien määrä oli 143 190. Suomen valtion omistusosuus Fortumista oli vuoden lopussa 50,8 %. Hallintarekisteröityjen ja suorien ulkomaisten osakkeenomistajien osuus joulukuun lopussa oli 24,9 %.

Yhtiökokous päätti 5. huhtikuuta 2016 valtuuttaa hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta ja luovuttamisesta. Hankittavien omien osakkeiden lukumäärä voisi olla yhteensä enintään 20 000 000 osaketta, mikä vastaa noin 2,25 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Konsernin henkilöstö

Fortumin toiminta on keskittynyt pääasiassa Pohjoismaihin, Venäjälle, Puolaan ja Baltiaan. Maaliskuun 2016 lopussa Fortumin henkilöstömäärä oli 7 916 (7 835 vuoden 2015 lopussa).

Maaliskuun 2016 lopussa Power and Technology -segmentissä oli 1 331 (1 341) työntekijää; Heat, Electricity Sales and Solutions -segmentissä 1 812 (1 417); Russia-segmentissä 3 817 (4 126); ja muissa toiminnoissa 956 (951).

Tutkimus ja kehitys

Kestävä kehitys on olennainen osa Fortumin strategiaa ja nykyisten liiketoimintojensa rinnalla Fortum tutkii ja kehittää uusia uusiutuvaan energiaan liittyviä kasvuratkaisuja.

Fortumin tavoitteena on olla energiateknologian ja sovelluskehityksen kärjessä. Kiihdyttääkseen innovaatiotoimintaa ja uusien ratkaisujen kaupallistamista Fortum vahvistaa omaa kehitystyötään ja digitalisaation hyödyntämistä, solmii kumppanuuksia maailman johtavien toimittajien, tutkimuslaitosten ja nousevien teknologiayritysten kanssa sekä investoi suoraan ja välillisesti lupaavia uusia innovaatioita kehittäviin kasvuyrityksiin.

Fortum raportoi tutkimus- ja kehitykseen menot vuositasolla. Vuonna 2015 Fortumin T&K-menot olivat 47 (41) miljoonaa euroa eli 1,4 % (1,0 %) liikevaihdosta.

Kestävä kehitys

Fortum pyrkii ottamaan huomioon liiketoiminnassaan tasapainoisesti taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristövastuun. Fortumin kestävän kehityksen tavoitteet muodostuvat konsernitason avainmittareista ja divisioonatason mittareista.

Konsernin kestävän kehityksen tavoitteet painottavat Fortumin yhteiskunnallista roolia ja mittaavat ympäristö- ja turvallisuustulosten lisäksi yhtiön mainetta, asiakastyytyväisyyttä, henkilöstön hyvinvointia sekä sähkön- ja lämmöntuotannon toimitusvarmuutta. Vuoden 2016 alussa konsernitason tavoitteita muutettiin. Työhyvinvointi sairauspoissaoloprosentilla mitattuna on uusi konsernitason tavoite. Tuotannon hiilidioksidin ominaispäästöjen (gCO₂/kWh) osalta Fortum keskittyy nyt mittaamaan koko energiantuotannon ominaispäästöjä.

Kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista seurataan kuukausi-, neljännesvuosi- ja vuosiraportoinnin avulla. Kestävän kehityksen tavoiteasetanta ja tulosten seuranta, samoin kuin Fortumin kestävän kehityksen politiikan hyväksyminen ja kestävän kehityksen raportoinnin katselmointi kuuluvat Fortumin hallituksen työjärjestykseen. Fortum raportoi kestävän kehityksen toiminnastaan kattavasti yhtiön verkkosivuilla Kestävän kehityksen osiossa.

Yhtiö on listattuna Nasdaq Helsinki:ssä, mukana STOXX Global ESG Leaders, OMX GES Sustainability Finland ja ECPI® -indekseissä. Fortum on myös mukana Carbon Disclosure Projectin pohjoismaisessa ilmastoindeksissä ja on saanut Prime Status (B-) -luokituksen saksalaiselta oekom research AG:lta.

Fortumin kestävän kehityksen tavoitteet ja tulokset¹

Tavoitteet		I/16	2015	Viiden vuoden keskiarvo
Energian kokonaistuotannon CO ₂ -ominaispäästö (viiden vuoden keskiarvo), g/kWh	< 200	177	181	190
Merkittävien EHS-poikkeamien lukumäärä, kpl	≤ 23	4	18	-
CHP-laitosten energiakäytettävyys, %	> 95	98,7	96,4	-
Lääkinnällistä hoitoa vaatineiden työtaturmien taajuus (TRIF), oma henkilöstö	≤ 2,5	1,5	1,6	-
Poissaoloon johtaneiden työtaturmien taajuus (LWIF), oma henkilöstö	≤ 1,0	0,9	1,1	-
Poissaoloon johtaneiden työtaturmien taajuus (LWIF), urakoitsijat	≤ 3,0	2,3	2,7	-
Vakavien tapaturmien lukumäärä, kpl	≤ 8	2	16	-
Sairauspoissaolot, %	≤ 2,4	2,8	2,4	-

¹ Mainetta, asiakastyytyväisyyttä ja energiatehokkuutta koskevia tavoitteita seurataan vuositasolla.

Taloudellinen vastuu

Fortumille taloudellinen vastuu tarkoittaa kilpailukykyä, vahvaa suoritustasoa ja markkinalähtöistä tuotantoa, jotka luovat arvoa sidosryhmillemme pitkällä aikavälillä ja mahdollistavat kannattavan kasvun. Hallitsemme toimitusketjuamme vastuullisesti. Fortumin tavoitteena on erinomainen taloudellinen menestys strategisesti valituilla keskeisillä alueilla vahvan osaamisen ja vastuullisten toimintatapojen avulla. Fortum mittaa taloudellista menestystään tunnusluvuilla, joita ovat sijoitetun pääoman tuotto (tavoite: 10 %) ja pääomarakenne (tavoite: vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate eli EBITDA noin 2,5). Lisäksi Fortum on käyttänyt 1.1.2014 lähtien Global Reporting Initiativen (GRI) G4-indikaattoreita soveltuvin osin taloudellisesta vastuusta raportointiin.

Ympäristövastuu

Fortumin ympäristövastuussa painottuvat energia- ja resurssitehokkuus, ilmastonmuutoksen hillintä ja ympäristövaikutusten vähentäminen. Hiilidioksidipäästöttömän vesi- ja ydinvoimatuotannon sekä energiatehokkaan sähkön ja lämmön yhteistuotannon osaaminen, panostukset aurinko- ja tuulivoimaan sekä kestävien ratkaisujen tarjoaminen kaupungeille ovat tässä avainasemassa. Tutkimus- ja kehitystyöllä Fortum luo valmiuksia ympäristömyönteisille energiaratkaisuille. Fortumin konsernitason ympäristötavoitteet liittyvät hiilidioksidipäästöihin, energiatehokkuuteen ja merkittävien ympäristö-, työterveys- ja turvallisuuspoikkeamien (EHS-poikkeamat) hallintaan. Maaliskuun 2016 lopussa 99,9 % Fortumin sähkön- ja lämmöntuotannosta oli ISO 14001 -ympäristösertifioitu.

Fortumin ilmastotavoite seuraavalle viidelle vuodelle on: kokonaisenergiantuotannon (sähkö ja lämpö) hiilidioksidin ominaispäästöt alle 200 g/kWh kattaen kaikki toimintamaat. Tavoite on laskettu viiden vuoden keskiarvona. Maaliskuun 2016 lopussa kokonaisenergiantuotannon hiilidioksidin ominaispäästön viiden vuoden keskiarvo oli 190 (197) g/kWh, eli parempi kuin tavoitetaso.

Fortumin kokonaishiilidioksidipäästöt vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä olivat 5,9 (6,0) miljoonaa tonnia (Mt), josta 1,0 (0,8) Mt kuului EU:n päästökauppajärjestelmän (ETS) piiriin. Vuodelle 2015 Fortum sai 1,3 Mt ilmaisia päästöoikeuksia, ja vuodelle 2016 arvioitu määrä on 1,0 Mt.

Fortumin hiilidioksidipäästöt (miljoonaa tonnia, Mt)	I/16	I/15	2015	Edelliset 12 kk
Kokonaispäästöt	5,9	6,0	19,2	19,0
Päästökauppajärjestelmän alaiset päästöt	1,0	0,8	2,1	2,3
Myönnetyt päästöoikeudet	-	-	1,3	-
Päästöt Venäjällä	4,9	5,2	17,0	16,6

Fortumin tavoitteena on vuoteen 2020 mennessä parantaa olemassa olevien voimalaitosten ja kaukolämpöverkkojen energiatehokkuutta vuositasolla yli 1 400 GWh vuoteen 2012 verrattuna. Vuoden 2015 lopussa tästä tavoitteesta oli saavutettu noin 1 240 GWh. Fortumin tavoitteena on alle 23 merkittävää EHS-poikkeamaa vuodessa. Tammi-maaliskuussa 2016 Fortumin toiminnoissa tapahtui 4 (7) merkittävää EHS-poikkeamaa: kaksi poikkeamaa ympäristöluvun ehtoista, yksi tulipalo ja yksi räjähdys. Poikkeamilla ei ollut merkittäviä ympäristö- tai taloudellisia vaikutuksia.

Sosiaalinen vastuu

Fortumin sosiaalisessa vastuussa painottuvat sähkön ja lämmön toimitusvarmuus, kaupungeille tarjottavat kestävät ratkaisut, laitos- ja työturvallisuus sekä liiketoiminnan eettisyys ja määrätystenmukaisuus. Vuoden 2016 lopussa OHSAS 18001 -sertifiointi kattoi 99,9 % Fortumin sähkön ja lämmön tuotantotoiminnasta maailmanlaajuisesti.

Tammi-maaliskuussa 2016 Fortumin CHP-laitosten energiakäytettävyys oli 98,7 % (97 %), mikä ylittää selvästi vuotuisen tavoitetason 95 %.

Tammi-maaliskuussa 2016 omien työntekijöiden lääkinällistä hoitoa vaatineiden työtaturmien taajuus oli 1,5 (2,0) miljoonaa työtuntia kohti, mikä oli konsernin tavoitetason ($\leq 2,5$) mukainen. Omien työntekijöiden poissaoloon johtaneiden työtaturmien taajuus oli 0,9 (0,8), ja urakoitsijoiden

vastaava työtapaturmataajuus 2,3 (2,6), molemmat tavoitetasoa parempia. Vakavia työtapaturmia tapahtui 2. Sovittuja toimenpiteitä urakoitsijaturvallisuuden parantamiseksi jatketaan painottaen erityisesti rakennushankkeita. Fortumin tavoite on päästä eroon vakavista tapaturmista vuoteen 2020 mennessä. Sairauseroissaoloprosentti oli ensimmäisellä vuosineljänneksellä 2,8.

Fortum edellyttää liiketoimintakumppaniensa toimivan vastuullisesti ja noudattavan Fortumin Toimintaohjetta sekä Toimintaohjetta palvelun- ja tavarantoimittajille. Fortum arvioi liiketoimintakumppaneidensa toiminnan tasoa esivalinnan ja toimittaja-auditointien avulla. Tammi-maaliskuussa 2016 auditoimme yhden toimittajan Intiassa.

Muutoksia Fortumin johdossa

Helmikuussa 2016 Fortum kertoi uusivansa liiketoimintarakenteensa 1.4.2016 alkaen. Muutoksella mahdollistetaan yhtiön 3.2.2016 julkistetun uuden vision ja strategian toteutus. Fortum muodosti kolme liiketoimintadivisioonaa, jotka ovat Generation, City Solutions ja Russia. Lisäksi perustettiin kaksi kehitysyksikköä, jotka keskittyvät uuden liiketoiminnan luomiseen: M&A and Solar & Wind Development ja Technology and New Ventures. Uudessa organisaatiossa on neljä esikuntatoimintoa: Finance; Legal; Strategy, People and Performance ja Corporate Affairs and Communications.

Fortumin johtoryhmä 1.4.2016 alkaen:

Pekka Lundmark, toimitusjohtaja

Matti Ruotsala nimitettiin varatoimitusjohtajaksi kesällä 2017 tapahtuvaan eläköitymiseensä saakka

Timo Karttinen jatkaa Fortumin talousjohtajana

Tiina Tuomela nimitettiin Generation-divisioonan johtajaksi

Markus Rauramo nimitettiin City Solutions -divisioonan johtajaksi

Alexander Chuvaev jatkaa Russia-divisioonan johtajana

Per Langer nimitettiin Technology and New Ventures -yksikön johtajaksi

Kari Kautinen nimitettiin M&A and Solar & Wind Development -yksikön johtajaksi

Sirpa-Helena Sormunen jatkaa Fortumin lakiasiaintoimittajana

Risto Penttinen nimitettiin Strategy, People and Performance -toiminnon johtajaksi

Arto Rätty nimitettiin Corporate Affairs and Communications -toiminnon johtajaksi.

Johtoryhmän jäsenet raportoivat toimitusjohtajalle lukuun ottamatta lakiasiaintoimittajaa, joka raportoi talousjohtajalle.

Aiemman johtoryhmän jäsenet: Henkilöstö- ja IT-johtaja Mikael Frisk on toivonut uusia tehtäviä Fortumissa palveltuaan yhtiön johtoryhmässä 15 vuoden ajan. Fortumin yhteiskuntasuhdejohtaja Esa Hyvärinen raportoi uudessa organisaatiossa Arto Rädylle. Fortumin viestintäjohtaja Helena Aatinen jätti yhtiön.

Yhtiökokous 2016

Fortum Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 5.4.2016. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja konsernitalinpäätöksen tilikaudelta 1.1. - 31.12.2015 ja myönsi vastuuvapauden vuodelta 2015 kaikille hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajille ja toimitusjohtajan sijaiselle. Yhtiökokous päätti maksaa 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta osinkoa 1,10 euroa osakkeelta. Osingon täsmäytyspäivä oli 7.4.2016 ja osingon maksupäivä 14.4.2016.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenmääräksi kahdeksan; puheenjohtajaksi valittiin uudelleen Sari Baldauf ja varapuheenjohtajaksi Kim Ignatius. Minoo Akhtarzand, Heinz-Werner Binzel, Eva Hamilton, Tapio Kuula ja Jyrki Talvitie valittiin uudelleen jäseniksi, ja Veli-Matti Reinikkala valittiin uutena jäsenenä hallitukseen.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenten palkkioiksi tulevalle toimikaudelle puheenjohtajalle 75 000 euroa vuodessa, varapuheenjohtajalle 57 000 euroa vuodessa, jäsenelle 40 000 euroa vuodessa,

sekä tarkastus- ja riskivaliokunnan puheenjohtajana toimivalle hallituksen jäsenelle 57 000 euroa vuodessa siinä tapauksessa, että hän ei samalla toimi hallituksen puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana. Kokouspalkkiota maksetaan 600 euroa kokoukselta. Kokouspalkkio maksetaan sekä hallituksen että valiokuntien kokouksista, kaksinkertaisena Suomen ulkopuolella Euroopassa asuville hallituksen jäsenille ja kolminkertaisena Euroopan ulkopuolella asuville jäsenille. Suomessa asuville kokouspalkkio maksetaan sekä hallituksen että valiokuntien kokouksista kaksinkertaisena Suomen ulkopuolella ja kolminkertaisena Euroopan ulkopuolella pidettävistä kokouksista. Puhelinkokouksista maksetaan kaikille sekä hallituksen että valiokuntien jäsenille yksinkertainen palkkio. Päätöksistä, jotka vahvistetaan erillistä kokousta pitämättä, ei makseta palkkiota.

Lisäksi KHT-yhteisö Deloitte & Touche Oy valittiin uudelleen tilintarkastajaksi ja tilintarkastajan palkkio maksetaan yhtiön hyväksymän laskun perusteella.

Yhtiökokous päätti myös valtuuttaa hallitus päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta. Hankittavien omien osakkeiden lukumäärä voisi olla yhteensä enintään 20 000 000 osaketta, mikä vastaa noin 2,25 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Omia osakkeita voitaisiin hankkia käytettäväksi hankintojen, investointien tai muiden liiketoimintajärjestelyiden yhteydessä, taikka säilytettäväksi tai mitätöitäväksi. Omia osakkeita ei voitaisi hankkia käytettäväksi yhtiön kannustin- ja palkitsemisjärjestelmissä.

Fortumin hallitus valitsi keskuudestaan hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäseniksi Sari Baldaufin (puheenjohtaja), Eva Hamiltonin, Tapio Kuulan ja Veli-Matti Reinikkalan.

Tarkastus- ja riskivaliokunnan jäseniksi valittiin Kim Ignatius (puheenjohtaja), Minoo Akhtarzand, Heinz-Werner Binzel ja Jyrki Talvitie.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Fortum julkaisi huhtikuussa yhtiön tavoitteet ja seuraavat askeleet aurinkovoimassa. Fortumin tavoitteena on hakea kasvua aurinkovoiman tuotannossa yhtiön nykyisiä kotimarkkinoita laajemmalta alueelta tarkasti valituista uusista maista, joissa olosuhteet aurinkovoiman tuotannolle ovat suotuisat. Tuotantoteknologiat ovat nopeasti tulossa kilpailukykyisiksi, mikä korostaa toimialaosaamisen merkitystä aurinkovoimaliiketoiminnassa. Kasvu aurinkovoimassa myös tukee erinomaisesti Fortumin visiota olla puhtaan energian edelläkävijä. Kokonaisuudessaan yhtiö tavoittelee noin gigawatin portfolioa aurinko- ja tuulivoimassa.

Intia on ensimmäinen maa, jossa Fortum on päättänyt kasvattaa aurinkovoimatuotantoaan. Olosuhteiltaan se on yksi suotuisimmista maista aurinkovoiman tuotannolle, ja Intian valtio tukee voimakkaasti toimialan kehitystä. Tämä tarjoaa Fortumille hyvän kasvualustan kehittää edelleen kilpailukykyään ja liiketoimintaansa aurinkovoiman tuotannossa myös muualla.

Fortumin tavoitteena on allokoida suunnitelluista kasvuinvestoinneista yhteisarvoltaan noin 200–400 miljoonan euron aurinkovoimaprojektin Intiassa.

Fortum voitti huhtikuussa käänteisen huutokaupan 100 MW:n aurinkovoimaprojektista, mikä takaa tuotetulle sähkölle 25 vuodeksi 4,79 Intian rupian / kWh (noin 60 euroa/MWh) hinnan. Tarjouskilpailun järjesti NTPC (National Thermal Power Corporation), ja laitos rakennetaan Pavagadan aurinkopuistoon Tumkurin alueelle Karnatakaan, Intiaan.

Näkymät

Avaintekijät ja riskit

Fortumin taloudellinen tulos on altis useille taloudellisille, strategisille, poliittisille, yritystaloudellisille sekä operatiivisille riskeille. Fortumin liiketoiminnan tuloksen kannalta yksi tärkeimmistä tekijöistä on sähkön tukkuhinta Pohjoismaissa. Tukkuhinnan kehityksen avaintekijöitä Pohjoismaissa ovat kysynnän ja tarjonnan tasapaino, polttoaineiden ja CO₂-päästöoikeuksien hinnat sekä vesitilanne. Fortumin investointiohjelman valmistuminen Venäjällä on myös yksi yhtiön tuloskasvun avaintekijöistä, sillä se kasvattaa tuotantokapasiteettia ja CSA-kapasiteettimaksuja.

Maailman, mukaan lukien Euroopan talouden epävarmuuden jatkuminen ovat pitäneet talouden kasvunäkymät arvaamattomina. Yleinen talouden epävarmuus vaikuttaa raaka-aineiden ja CO₂-päästöoikeuksien hintoihin, ja tämä saattaa ylläpitää sähkön tukkuhinnan laskupainetta Pohjoismaissa. Fortumin Venäjän liiketoiminnan osalta keskeisiä tekijöitä ovat talouden kasvu, ruplan kurssi, lämmöntuotannon säätely sekä sähkön tukku- ja kapasiteettimarkkinoiden kehitys. Polttoaineiden hinnat ja voimalaitosten käytettävyys vaikuttavat kannattavuuteen kaikilla alueilla. Lisäksi talouden turbulenssin seurauksena suuremmilla valuuttakurssivaihteluilla, erityisesti Venäjän ruplan ja Ruotsin kruunun osalta, on sekä muunto- että transaktiovaikutuksia Fortumin tulokseen. Pohjoismaissa energiatoimialan lainsäädännöllinen ja verotuksellinen ympäristö on lisännyt sähköyhtiöiden riskejä.

Pohjoismaiset markkinat

Makrotalouden epävarmuudesta huolimatta sähkön osuuden energian kokonaiskulutuksesta odotetaan jatkavan kasvuaan. Tulevina vuosina sähkönkulutuksen odotetaan kasvavan Pohjoismaissa keskimäärin noin 0,5 % vuodessa.

Raportointikaudella Euroopan Unionin päästöoikeuksien (EUA) hinnat, öljyn ja hiilen hinnat laskivat. Sähkön termiinihinnat seuraavalle 12 kuukaudelle laskivat sekä Pohjoismaissa että Saksassa.

Huhtikuun lopussa hiilen termiinihintaa (ICE Rotterdam) loppuvuodelle 2016 oli noin 46 Yhdysvaltain dollaria tonnilta ja CO₂-päästöoikeuksien markkinahinta vuodelle 2016 noin 6 euroa hiiliidioksiditonnia kohti. Pohjoismaiden sähkön termiinihintaa Nasdaq Commodities -markkinapaikalla oli loppuvuodelle 2016 noin 21 euroa/MWh ja vuodelle 2017 noin 21 euroa/MWh. Saksassa sähkön termiinihintaa loppuvuodelle 2016 oli noin 25 euroa/MWh ja vuodelle 2017 noin 25 euroa/MWh. Pohjoismaiden vesivarannot olivat 7 TWh pitkänaajan keskiarvotason yläpuolella ja 6 TWh yli vuoden 2015 vastaavan ajanjakson.

Power and Technology

Fortumin Power and Technology -segmentin savutettuun sähkönhintaan Pohjoismaissa vaikuttavat suojausasteet, suojaushinta, spot-hinnat, Fortumin joustavan tuotantorakenteen käytettävyys ja käyttö sekä valuuttakurssivaihtelut. Mikäli sähköntuotantolähteiden suhteellisten osuuksien muutoksista mahdollisesti johtuvia vaikutuksia ei oteta huomioon, 1 euron muutos megawattituntia kohti segmentin saavuttamassa sähkön tukkumyyntihinnassa Pohjoismaissa tarkoittaisi noin 45 miljoonan euron muutosta Fortumin vuotuisessa vertailukelpoisessa liikevoitossa. Lisäksi segmentin vertailukelpoiseen liikevoittoon vaikuttaa mahdollinen lämpövoimat tuotannon määrä ja siitä saatava tuotto.

Suomessa ydinjätteen loppusijoitukseen liittyvä varaus perustuu teknisiin suunnitelmiin ja kustannusennusteisiin, jotka päivitetään joka kolmas vuosi. Viimeisimmät tekniset suunnitelmat ovat vuodelta 2015 ja siihen liittyvät kustannuslaskelmat päivitetään tämän vuoden toisella neljänneksellä. Työ- ja elikeinoministeriö päättää ydinjätehuoltoraaston päivityksestä vuoden 2016 loppuun mennessä.

EU:ssa tehtävien stressitestien perusteella Ruotsin ydinvoimaviranomainen, SSM on päättänyt esittää uutta sääntelyä ruotsalaisiin ydinreaktoreihin. Asian käsittely on kesken. Fortum pitää korkeatasoista ydinvoimaturvallisuutta ensiarvoisen tärkeänä, mutta painottaa EU-tasojen ydinturvallisuusvaatimusten yhtenäistämisen tärkeyttä.

Vuonna 2015 Ruotsin hallitus on nostanut ydinjätemaksua noin 0,022 SEK/kWh:sta 0,04 SEK/kWh:iin kolmivuotiskaudelle 2015-2017. Arvioitu kustannusvaikutus Fortumille on vuositasolla noin 25 miljoonaa euroa. Ydinjätemaksuja tarkistetaan kolmen vuoden välein. Ruotsin ydinvoimaviranomainen, SSM on laskenut uudelleen Oskarshamnin ja Ringhalsin voimalaitosten ydinjätemaksut reaktoreiden ennenaikaisesta sulkemispäätöksestä johtuen. Ehdotus odottaa maan hallituksen hyväksyntää.

Lisäksi Ruotsin parlamentti hyväksyi hallituksen uudelleen esittämän ydinvoimakapasiteetin 17 %:n veronkorotuksen, joka astui voimaan 1.8.2015. Muutoksen vaikutuksen arvioidaan olevan Fortumille vuositasolla noin 15 miljoonaa euroa, joka on vähennyskelpoinen yhtiöverotuksessa. Ydinvoimaveron tulevaisuus Ruotsissa on vireän poliittisen keskustelun kohteena.

OKG AB on tehnyt päätöksen pysyvästi lopettaa sähköntuotanto Oskarshamn 1 - ydinvoimalayksikössä ja Ruotsin viranomaisilta saatavien ympäristölupien jälkeen aloittaa yksikön alasajo. Ruotsissa sijaitsevan voimalaitoksen Oskarshamn 1- ydinvoimayksikkö suljetaan ja siirretään alasajovalmiuteen kesällä 30.6.2017. Laajojen turvallisuusparannusten johdosta kesäkuusta 2013 alkaen suljettuna ollut Oskarshamn 2-yksikkö ei palaa toimintaan. Sulkemisprosessin arvioidaan kestävän useita vuosia.

Russia

Fortumin Russia-segmentin vuoden 2007 jälkeen rakennettu uusi kapasiteetti (CSA) on keskeinen yhtiön tuloskasvuun vaikuttava tekijä Venäjällä. Uusien laitousyksiköiden valmistumisen myötä tuotannon ja myyntitulojen odotetaan kasvavan, ja uudelle tuotantokapasiteetille maksetaan myös huomattavasti korkeampia kapasiteettimaksuja kuin vanhalle kapasiteetille. Uudelle tuotantokapasiteetille maksetaan takuuhintaa 10 vuoden ajan, ja takuuhinta on määritelty investointien riittävän tuoton varmistamiseksi. Venäjän hallitukselle on toimitettu alustava ehdotus CSA-maksujen 10 vuoden ajanjakson pidentämisestä 15 vuoteen, ja päätöstä odotetaan tämän vuoden ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Kapasiteettimaksut vaihtelevat voimalaitosten iän, sijainnin, tyyppin ja koon mukaan. Myös sesonkivaihtelut ja käytettävyyden vaihtelut vaikuttavat. Kapasiteettimaksut (CSA) voivat myös vaihdella hieman vuosittain johtuen siitä, että tuotto on sidottu Venäjän pitkän aikavälin valtionobligaatioihin, joiden maturiteetti on 8-10 vuotta. Lisäksi viranomaisen tarkastelee investointivelvoitesopimuksen takaamia kapasiteettimaksuja kolmen ja kuuden vuoden kuluttua laitoksen käyttöönotosta.

Vuonna 2015 Venäjän hallitus hyväksyi muutoksia CCS-kapasiteettihiutokaupan sääntöihin, jotka koskevat ennen vuotta 2008 rakennettua kapasiteettia (ilman kapasiteettisopimusta). Uusien sääntöjen mukaan CCS-huutokauppa suoritetaan vuosittain. Huutokauppa vuodelle 2016 pidettiin vuoden 2015 lopussa samoin kuin pitkän aikavälin CCS-huutokauppa vuosille 2017-2019. Suurin osa Fortumin huutokaupassa tarjoamista voimalaitoksista tuli myös valituksi. 195 MW Fortumin "vanhasta" kapasiteetista (kokonaisuudessaan 2 257 MW) ei tullut valituksi ja sille Fortum hankki nk. forced mode -statuksen ja tulee saamaan maksun myös tästä kapasiteetista. Kapasiteettihiutokauppa vuodelle 2020 pidetään vuonna 2016.

Vuonna 2014 Venäjän hallitus hyväksyi Venäjän energiaministeriön lämpöreformisuunnitelman, joka toteutuessaan vapauttaa lämpömarkkinat vuoteen 2020 mennessä ja eräillä alueilla vuoteen 2023 mennessä.

Fortumin tavoitteena on saavuttaa Russia-segmentin liikevoittotavoitetaso (EBIT), 18,2 miljardia ruplaa, vuosien 2017-2018 aikana. Segmentin tulokseen vaikuttaa sähkön kysyntä Venäjällä, kaasun hintakehitys ja muun sääntelyn kehittyminen. Taloudelliset pakotteet, valuuttakriisi, öljyn hinta ja inflaation äkillinen voimistuminen ovat vaikuttaneet yleiseen kysyntätilanteeseen. Tästä johtuen kaasun ja sähkön hinnat eivät ole kehittyneet suotuisasti ja odotetusti. Venäjän talouskehitysministeriö arvioi kaasun hinnan nousevan 4,9 % vuonna 2016.

Valuuttakurssimuutoksista johtuen euromääräinen tulostaso vaihtelee. Muiden kuin euroissa raportoivien tytäryhtiöiden tuloslaskelmat muunnetaan euromääräisiksi käyttämällä keskimääräisiä valuuttakursseja. Segmentin tulos vaihtelee kausittain myös lämpöliiketoiminnan luonteesta johtuen; ensimmäinen ja viimeinen neljännes ovat selvästi vahvimmat.

Strategian mukainen TGC-1:n rakennejärjestely Venäjällä

Joulukuussa 2014 Fortum, Gazprom Energoholding LLC ja Rosatom State Corporation allekirjoittivat pöytäkirjan aloittaakseen TGC-1:n omistusrakenteen uudelleenjärjestelyn Venäjällä. Keskusteluissa ei vielä ole päästy tuloksiin. Aikataulua ei ole mahdollista arvioida.

Käyttöomaisuusinvestoinnit ja divestoinnit

Fortum arvioi jatkuvien toimintojen investointien ilman yritysostoja olevan noin 650 miljoonaa euroa vuonna 2016. Vuosittaisten kunnossapitoinvestointien arvioidaan vuonna 2016 olevan noin 300-350 miljoonaa euroa eli alle poistojen tason.

Verotus

Fortumin vuoden 2016 veroasteeksi arvioidaan 19–21 %, kun osakkuus- ja yhteisyritysten tulosta, verovapaita myyntivoittoja ja kertaluonteisia eriä ei oteta huomioon.

Suojaukset

Maaliskuun 2016 lopussa noin 60 % Power and Technology -segmentin arvioidusta sähkön tukkumyynnistä Pohjoismaissa oli suojattu noin 30 euroon/MWh vuodelle 2016. Vastaavat luvut vuodelle 2017 olivat noin 30 % noin 28 euroon/MWh.

Raportoidut suojausasteet voivat vaihdella huomattavasti Fortumin sähköjohdannaismarkkinoilla tekemien toimenpiteiden mukaan. Suojaukset tehdään pääasiassa johdannaissojimuksilla, joista suurin osa on Nasdaq Commodities'in terminejä.

Osingonmaksu

Fortumin Yhtiökokous päätti, että Fortum Oyj maksaa vuodelta 2015 osinkona 1,10 euroa osaketta kohti. Osingon täsmäytyspäivä oli 7.4.2016, ja osingon maksupäivä oli 14.4.2016.

Espoo, 27. huhtikuuta 2016

*Fortum Oyj
Hallitus*

Lisätietoja:

Pekka Lundmark, toimitusjohtaja, puh. +358 10 452 4112

Timo Karttinen, talousjohtaja, puh +358 10 453 6555

Sijoittajasuhteet ja talousviestintä, Sophie Jolly, puh. +358 10 453 2552, Rauno Tiihonen, puh. +358 10 453 6150, Marja Mäkinen, puh. +358 10 452 3338 and investors@fortum.com

Media, Corporate Press Officer, Pauliina Vuosio, puh. 050 453 2383

Tiivistetty osavuositarkastus on laadittu EU:ssa hyväksytyyn IAS (International Accounting Standards) 34 Osavuositarkastus-standardin mukaisesti. Osavuositarkastus on tilintarkastamaton.

Tulostiedotus ja pääomamarkkinapäivä 2016:

Osavuositarkastukset 2016:

- Osavuositiedot tammi-kesäkuulta julkaistaan 20.7.2016 noin klo 9.00
- Osavuositiedot tammi-syyskuulta julkaistaan 25.10.2016 noin klo 9.00

Fortumin Pääomamarkkinapäivä on suunniteltu pidettäväksi 16.11.2016 Helsingissä.

Jakelu:

Nasdaq Helsinki

Keskeiset tiedotusvälineet

www.fortum.com/fi

Osavuositiedotukseen liittyvää lisätietoa vuosineljänneksitaulukot mukaan lukien löytyvät Fortumin verkkosivuilta www.fortum.com/sijoittajat.

Nettovelan muutokset, Fortum yhteensä

milj. euroa	I/2016	I/2015	2015	Edelliset 12kk
Nettovelka kauden alussa	-2 195	4 217	4 217	3 714
Muuntoerot	-11	1	89	77
Käyttökate	453	544	4 640	4 549
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua sekä maksetut rahoituskulut ja verot	-107	0	-3 330	-3 437
Käyttöpääoman muutos	29	60	71	40
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-113	-144	-592	-561
Yrityshankinnat	-104	-1	-43	-146
Yritys- ja käyttöomaisuusmyynnit	44	35	6 217	6 226
Tulot myytyjen yhtiöiden korollisista saamisista	0	0	207	207
Osakaslainat osakkuusyrittäksille	-663	20	481	-202
Muutos muissa korollisissa saamisissa	457	0	-1	456
Osingot	0	0	-1 155	-1 155
Muut rahoitustoiminnot	-4	2	-2	-8
Nettorahavirta (- nettovelan kasvu)	-8	517	6 493	5 968
Joukkovelkakirjojen käypien arvojen muutos, arvostus jaksotettuun hankintamenuun, hankitut tytäryhtiölainat ja muut muutokset	40	13	-8	19
Nettovelka kauden lopussa	-2 158	3 714	-2 195	-2 158

Pääomarakenne

Fortumin tavoitteena on varovainen ja tehokas pääomarakenne, joka samalla mahdollistaa strategian toteuttamisen. Vahva tase ja joustava pääomarakenne ovat prioriteetteja. Fortum valvoo pääomarakennettaan perustuen Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate (EBITDA) -tunnuslukuun. Nettovelka lasketaan korollisten velkojen ja likvidien varojen erotuksena vähentämättä korollisia saamisista, määrältään 1 105 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 773). Käyttökate (EBITDA) lasketaan lisäämällä poistot liikevoittoon. Vertailukelpoinen käyttökate lasketaan vähentämällä vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ja tuotantokapasiteettia koskeviin ehtoihin liittyvän varauksen purun nettovaikutus. Fortumin vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate -tavoitesuhde on noin 2,5.

Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate tunnusluku

milj. euroa	Edelliset 12kk	2015
Korolliset velat	6 070	6 007
Vähennetään: Likvidit varat	8 228	8 202
Nettovelka	-2 158	-2 195
Liikevoitto, Fortum yhteensä	4 183	4 245
Lisätään: Poistot, Fortum yhteensä	366	395
Käyttökate, Fortum yhteensä	4 549	4 640
Vähennetään: Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, Fortum yhteensä	3 411	3 323
Vähennetään: Tuotantokapasiteettia koskeviin ehtoihin liittyvän varauksen purun nettovaikutus, Fortum yhteensä	24	52
Vertailukelpoinen käyttökate, Fortum yhteensä	1 114	1 265
Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate, Fortum yhteensä	-1,9	-1,7

Tunnusluvut

Tunnuslukujen laskentakaavat ovat esitetty liitetiedossa 25.

	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015	Edelliset 12kk
Käyttökate, Fortum yhteensä, milj. euroa	453	544	4 640	4 549
Jatkuvien toimintojen käyttökate, milj. euroa	453	433	196	216
Vertailukelpoinen käyttökate, Fortum yhteensä, milj. euroa	357	508	1 265	1 114
Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen käyttökate, milj. euroa	357	396	1 102	1 063
Tulos/osake (laimentamaton), Fortum yhteensä, euroa	0,37	0,40	4,66	4,63
Jatkuvien toimintojen tulos/osake (laimentamaton), euroa	0,37	0,33	-0,26	-0,22
Lopetettujen toimintojen tulos/osake (laimentamaton), euroa		0,07	4,92	
Sijoitettu pääoma, milj. euroa	20 338	17 482	19 870	
Korollinen nettovelka, milj. euroa	-2 158	3 714	-2 195	
Käyttöomaisuus- ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin, Fortum yhteensä, milj. euroa	207	106	669	770
Käyttöomaisuusinvestoinnit, Fortum yhteensä, milj. euroa	82	105	626	603
Jatkuvien toimintojen käyttöomaisuus- ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin, milj. euroa	207	86	625	746
Jatkuvien toimintojen käyttöomaisuusinvestoinnit, milj. euroa	82	85	582	579
Sijoitetun pääoman tuotto, Fortum yhteensä, % ¹⁾	7,3	10,9	22,7	22,5
Oman pääoman tuotto, Fortum yhteensä, % ¹⁾	7,4	13,2	33,4	33,2
Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate, Fortum yhteensä ¹⁾²⁾	-1,5	1,8	-1,7	-1,9
Korkokate, Fortum yhteensä	9,5	10,9	27,6	27,4
Korkokate sisältäen aktivoitua vierasta pääoman menot, Fortum yhteensä	8,6	8,6	21,5	22,0
Rahavirta ennen käyttöomaisuuden muutosta/korollinen nettovelka, Fortum yhteensä, % ¹⁾	-46,3	45,0	-59,7	-51,6
Velkaantumisaste, %	-15	35	-16	
Oma pääoma/osake, euroa	15,97	11,73	15,53	
Omavaraisuusaste, %	62	47	61	
Jatkuvien toimintojen henkilöstön lukumäärä	7 916	7 977	7 835	
Jatkuvien toimintojen henkilöstö keskimäärin	7 737	8 037	8 009	
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin, 1 000 osaketta	888 367	888 367	888 367	
Laimennettu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, 1 000 osaketta	888 367	888 367	888 367	
Rekisteröityjen osakkeiden lukumäärä, 1 000 osaketta	888 367	888 367	888 367	

1) Tiedot vuosineljänneksittäin on muunnettu vuositason lukuun ottamatta vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

2) Tästä osavuositarkastuksesta alkaen Fortum ei enää esitä Nettovelka/käyttökate -tunnuslukua, vaan raportoi ainoastaan Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate -tunnusluvun.

Konsernin lyhennetyin osavuositarkastuksen liitetiedot

1. Laadintaperusta

Konsernin lyhennetty osavuositarkastus on laadittu EU:ssa käytönotettua kansainvälistä (IAS) 34 Osavuositarkastukset -standardia noudattaen. Osavuositarkastusta tulee lukea yhdessä vuoden 2015 konsernitilinpäätöksen kanssa.

Osavuositarkastuksessa esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten esitettyjen lukujen yhteenlaskettu summa voi poiketa esitetystä summaluovusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

2. Laadintaperiaatteet

Noudatetut laadintaperiaatteet ovat yhtenevät konsernitilinpäätöksessä 2015 noudatettujen periaatteiden ja esitystavan kanssa.

Kauden lopun valuuttakurssit perustuvat Euroopan keskuspankin julkaisemiin tilinpäätöshetken kursseihin. Keskimääräinen valuuttakurssi on laskettu kunkin kuukauden lopun Euroopan keskuspankin kurssien ja edellisen vuoden viimeisen päivän kurssien keskiarvona. Keskeisimmät Fortum-konsernissa käytetyt kurssit ovat:

Keskimääräinen valuuttakurssi					
	1-3/2016	1-12/2015	1-9/2015	1-6/2015	1-3/2015
Ruotsi (SEK)	9,2713	9,3414	9,3656	9,3260	9,3534
Norja (NOK)	9,5016	8,9953	8,8749	8,6949	8,7883
Puola (PLN)	4,3289	4,1909	4,1682	4,1521	4,1796
Venäjä (RUB)	80,6173	69,0427	67,6327	65,9096	70,9755

Kauden lopun valuuttakurssi					
	31.3.2016	31.12.2015	31.9.2015	30.6.2015	31.3.2015
Ruotsi (SEK)	9,2253	9,1895	9,4083	9,2150	9,2901
Norja (NOK)	9,4145	9,6030	9,5245	8,7910	8,7035
Puola (PLN)	4,2576	4,2639	4,2448	4,1911	4,0854
Venäjä (RUB)	76,3051	80,6736	73,2416	62,3550	62,4400

3. Kriittiset tilinpäätösarvot ja harkinnat

Osavuositarkastuksen laatiminen edellyttää, että yhtiön johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulojen määrään. Toteutuneet erät saattavat olla erilaisia näihin arvioihin verrattuna. Varausten kirjaaminen olemassa olevista velvoitteista edellyttää johdon parasta arviota menoista, joita olemassa olevan velvoitteen täyttäminen edellyttää raportointikauden päättymispäivänä.

Tämän osavuositarkastuksen laatimisen yhteydessä johdon tekemät merkittävät konsernin laadintaperiaatteisiin ja keskeisimpiin epävarmuustekijöihin liittyneet arvot ovat samoja, joita sovellettiin konsernitilinpäätöksessä 2015.

4. Tiedot segmenteittäin

Fortumin segmenttitiedoissa esitetään taloudelliset tunnusluvut joita käytetään taloudellisessa tavoiteasetannassa, ennustamisessa, johdon tuloskehityksen seurannassa sekä resurssien allokoinnissa konsernin suoritusjohtamisprosessissa. Näitä tunnuslukuja, kuten Vertailukelpoista liikevoittoa ja Vertailukelpoista sidotun pääoman tuottoa, on käytetty johdonmukaisesti vuodesta 2005 alkaen. Katso lisätietoja liitetiedosta 25 Tunnuslukujen laskentakaavat.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät esitetään erikseen Fortumin tuloslaskelmalla, jotta liiketoiminnan tuloksesta annettaisiin parempi kuva verrattaessa esitettävää kautta aikaisempiin kausiin. Erät sisältävät kirjanpitovaikutuksia IFRS:n mukaisista arvostuksista, joka eivät johdu liiketoiminnan tuloksesta. Tällaisiin eriin kuuluvat käyvän arvon muutokset johtuen suojauslaskennan ulkopuolelle IAS 39 -standardin mukaisesti jäävistä tulevia kassavirtoja suojaavista rahoitusinstrumenteista sekä kirjanpitovaikutuksen siitä, että taseen saamiin kirjattu Fortumin osuus Valtion ydinjätehuolto-rahastosta ei voi ylittää vastaavaa varausta IFRIC 5 tulkinnan mukaisesti.

Liiketoimintojen tulosta ei voi arvioida eri raportointikausien välillä huomioimatta kertaluonteisia eräiä liittyen käyttöomaisuuden myyntivoittoihin ja olennaisia arvonalentumisiin liittyviä eräiä. Tämän vuoksi edelläkuvatun kaltaiset erät on myös käsitelty vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä. Ennen vuotta 2015 Fortum ei ole esittänyt arvonalentumisia vertailukelpoisuuteen vaikuttavissa erissä, koska näillä ei ole ollut merkittävää vaikutusta segmenttitietoihin. Tilikaudella 2015 tällaiset erät on esitetty vertailukelpoisuuteen vaikuttavissa erissä, sillä arvonalentumisilla on ollut tilikaudella olennainen vaikutus.

Fortumin liiketoiminnan kausiluonteisuudesta johtuen vertailukelpoinen liikevoitto on yleensä suurempi vuoden ensimmäisellä ja viimeisellä neljänneksellä.

Sähkösiirtoliiketoiminta on esitetty lopetettuna toimintona vuoden 2015 ensimmäisestä osavuositarkastuksesta eteenpäin. Lopetetut toiminnot on esitetty yhdellä rivillä. Tässä liitetiedossa esitetyt taloudelliset tiedot liittyvät vain Fortumin jatkuviin toimintoihin eivätkä siten pidä sisällään lopetettujen toimintojen tulosta. Lopetettujen toimintojen tulos on esitetty liitetiedossa 7 Lopetetut toiminnot.

Taulukoiden otsikoissa "Edelliset 12 kk" kuvaa raportointihetkeä edeltäviä 12 kuukauden lukuja.

Tieto vuosineljänneksittäin

milj. euroa	Liite	Power and Technology ¹⁾		Heat, Electricity Sales and Solutions ¹⁾		Russia		Muut		Jatkuvat toiminnot yhteensä	
		I/2016	I/2015	I/2016	I/2015	I/2016	I/2015	I/2016	I/2015	I/2016	I/2015
Tuloslaskelman tiedot segmenteittäin											
Ulkoinen liikevaihto		457	471	393	403	249	263	11	8	1 110	1 145
Sisäinen liikevaihto		17	29	-1	3	0	0	18	21	34	53
Nord Pool netotus ²⁾										-120	-119
Eliminoinnit										-34	-38
Liikevaihto		474	500	392	406	249	263	29	29	989	1 040
Vertailukelpoinen käyttökate											
Tuotantokapasiteettia koskeviin ehtoihin liittyvän varauksen purun nettovaikutus	18					2	30			2	30
Poistot		-28	-29	-26	-24	-28	-27	-2	-3	-84	-83
Vertailukelpoinen liikevoitto		153	203	56	58	79	97	-13	-15	275	343
Arvon alentumiset	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Myyntivoitot ja muut	8	0	3	12	3	32	1	0	0	44	7
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		56	-6	-7	3	0	0	1	0	50	-3
Ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu	17	0	3	0	0	0	0	0	0	0	3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		56	0	5	6	32	1	1	0	94	7
Liikevoitto		209	203	61	64	111	98	-12	-15	369	350
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	14	-4	-4	48	43	9	12	14	7	67	58
Rahoitustuotot ja -kulut										-47	-57
Tuloverot										-59	-55
Kauden voitto										331	295
Investoinnit / divestoinnit segmenteittäin											
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin		6	0	119	1	0	0	0	0	125	1
Investoinnit käyttöomaisuuteen		25	28	16	11	40	45	1	1	82	85
josta aktivoituja vieraan pääoman menoja		0	1	0	0	4	10	0	0	4	10
Osakkeiden bruttodivestoinnit		0	0	33	27	117	0	0	0	150	27

Tiedot edellisiltä 12 kuukaudelta ja koko edellisvuodelta

milj. euroa	Liite	Power and Technology ¹⁾		Heat, Electricity Sales and Solutions ¹⁾		Russia		Muut		Jatkuvat toiminnot yhteensä	
		Edell. 12kk	2015	Edell. 12kk	2015	Edell. 12kk	2015	Edell. 12kk	2015	Edell. 12kk	2015
Tuloslaskelman tiedot segmenteittäin											
Ulkoinen liikevaihto		1 625	1 639	1 190	1 200	879	893	42	39	3 736	3 771
Sisäinen liikevaihto		71	83	-17	-13	0	0	72	75	126	145
Nord Pool netotus ²⁾										-337	-336
Eliminoinnit										-118	-122
Liikevaihto		1 696	1 722	1 173	1 187	879	893	114	114	3 408	3 459
Vertailukelpoinen käyttökate											
Tuotantokapasiteettia koskeviin ehtoihin liittyvän varauksen purun nettovaikutus	18					24	52			24	52
Poistot		-117	-118	-103	-101	-118	-117	-9	-10	-347	-346
Vertailukelpoinen liikevoitto		511	561	106	108	183	201	-61	-63	740	808
Arvon alentumiset	6	-915	-915	-3	-3	0	0	0	0	-918	-918
Myyntivoitot ja muut	8	15	18	12	3	32	1	0	0	59	22
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		-14	-76	-14	-4	1	1	2	1	-25	-78
Ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu	17	13	16							13	16
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		-902	-958	-4	-3	33	2	2	1	-871	-958
Liikevoitto		-390	-396	102	105	216	203	-59	-62	-131	-150
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	14	-111	-111	64	59	29	32	47	40	29	20
Rahoitustuotot ja -kulut										-165	-175
Tuloverot										74	78
Kauden voitto										-192	-228
Investoinnit / divestoinnit segmenteittäin											
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin		22	16	141	23	0	0	4	4	167	43
Investoinnit käyttöomaisuuteen		184	187	110	105	280	285	6	6	579	582
josta aktivoituja vieraan pääoman menoja		2	3	0	0	35	41	0	0	38	44
Osakkeiden bruttodivestoinnit		0	0	33	27	117	0	0	0	150	27

1) Sekä ulkoinen että sisäinen liikevaihto sisältää realisoituneiden suojausinstrumenttien vaikutukset. Vaikutus liikevaihtoon voi olla positiivinen tai negatiivinen riippuen keskimääräisen sopimushinnan ja realisoituneen spot-hinnan erotuksesta.

2) Netotus ja eliminoinnit sisältää sisäisten erien eliminoinnit jatkuvien toimintojen osalta ja Nord Pool netotuksen. Tuntiperusteiset myynnit ja ostot netotetaan konsernitason ja esitetään joko tuottona tai kuluna sen mukaan onko Fortum tietynä hetkenä nettomyyjä vai -ostaja.

milj. euroa	Power and Technology			Heat, Electricity Sales and Solutions			Russia			Muut			Yhteensä		
	31.3. 2016	31.3. 2015	31.12. 2015	31.3. 2016	31.3. 2015	31.12. 2015	31.3. 2016	31.3. 2015	31.12. 2015	31.3. 2016	31.3. 2015	31.12. 2015	31.3. 2016	31.3. 2015	31.12. 2015
Korottomat varat	6 190	6 095	6 391	2 078	1 969	1 929	2 422	2 864	2 347	111	126	135	10 801	11 054	10 802
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	752	859	758	583	543	559	343	391	316	354	360	346	2 034	2 152	1 979
Segmenttien varat	6 943	6 953	7 150	2 661	2 512	2 488	2 765	3 255	2 663	466	486	481	12 835	13 206	12 781
Segmenttien varat lopetettuihin toimintoihin liittyen														2 715	
Eliminoinnit, Fortum yhteensä													-41	-79	-43
Segmenttien varat, Fortum yhteensä													12 794	15 841	12 738
Korolliset saamiset													1 105	2 045	773
Laskennalliset verosaamiset													70	83	80
Muut varat													898	943	974
Likvidit varat													8 228	3 268	8 202
Varat yhteensä													23 095	22 182	22 767
Segmenttien velat	1 049	985	1 219	345	344	306	109	151	102	206	216	222	1 710	1 696	1 849
Segmenttien velat lopetettuihin toimintoihin liittyen														81	
Eliminoinnit, Fortum yhteensä													-41	-79	-43
Segmenttien velat, Fortum yhteensä													1 669	1 697	1 806
Laskennalliset verovelat													511	1 191	483
Muu vieras pääoma													577	1 283	608
Muu vieras pääoma liittyen lopetettuihin toimintoihin														528	
Sijoitettuun pääomaan sisältyvä vieras pääoma													2 757	4 699	2 898
Korollinen vieras pääoma													6 070	6 982	6 007
Oma pääoma													14 268	10 501	13 863
Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä													23 095	22 182	22 767
Henkilöstön lukumäärä	1 331	1 350	1 341	1 812	1 434	1 417	3 817	4 198	4 126	956	995	951	7 916	7 977	7 835
Henkilöstö keskimäärin	1 335	1 399	1 389	1 471	1 442	1 458	3 972	4 198	4 180	959	998	983	7 737	8 037	8 009

Henkilöstö keskimäärin lasketaan käyttäen koko raportointikauden kuukausittaisia keskiarvoja.

Vertailukelpoinen liikevoitto sisältäen osuuden osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta sekä Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto

milj. euroa	Liite	Power and Technology		Heat, Electricity Sales and Solutions		Russia		Muut	
		Edell. 12kk	31.12. 2015	Edell. 12kk	31.12. 2015	Edell. 12kk	31.12. 2015	Edell. 12kk	31.12. 2015
Vertailukelpoinen liikevoitto		511	561	106	108	183	201	-61	-63
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	14	-111	-111	64	59	29	32	47	40
Oikaisu erään Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	6	114	112	0	0	0	0	0	0
Vertailukelpoinen liikevoitto sisältäen osuuden osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		515	563	170	167	212	233	-14	-23
Segmenttien varat		6 943	7 150	2 661	2 488	2 765	2 663	466	481
Segmenttien velat		1 049	1 219	345	306	109	102	206	222
Vertailukelpoinen sidottu pääoma ¹⁾		5 893	5 931	2 316	2 182	2 656	2 561	260	258
Vertailukelpoinen sidottu pääoma keskimäärin ^{1) 2)}		5 934	5 945	2 163	2 124	2 843	2 831	265	269
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %		8,7	9,5	7,9	7,9	7,4	8,2	-5,2	-8,5

1) Fortum esittää Vertailukelpoisen sidotun pääoman Sidotun pääoman sijaan tästä osavuositiedosta eteenpäin. Sidottu pääoma-tunnusluku vuoden 2015 viimeiseen neljännekseen asti on saatavilla aiemmin julkaistussa osavuositiedossa sekä Fortumin englanninkielisellä internetsivustolla sijoittajaosion kohdassa Additional quarterly info.

2) Keskimääräinen sidottu pääoma on laskettu käyttäen vuoden alun ja jokaisen vuosineljänneksen lopun arvoja.

5. Rahoitusriskien hallinta

Konsernin riskienhallinnan periaatteisiin ei ole tehty merkittäviä muutoksia katsauskaudella. Riskienhallinnan tavoitteet ja periaatteet ovat yhdenmukaisia vuoden 2015 konsernitilinpäätöksessä esitettyjen tietojen kanssa.

Käypien arvojen hierarkiatasot

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit on esitetty seuraavien käyvän arvon määrittämiseen perustuvien hierarkiatasojen mukaisesti:

Taso 1: täysin samanlaisten varojen tai velkojen noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla;

Taso 2: muut tiedot kuin tasoon 1 sisältyvät noteeratut hinnat, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle on todettavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina);

Taso 3: omaisuuserää tai velkaa koskevat tiedot, jotka eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon (ei todettavissa olevat tiedot).

Katso myös laadintaperiaatteet konsernitilinpäätöksen 2015 liitetiedossa 17 Rahoitusvarat ja -velat käypään arvoon

Rahoitusvarat

milj. euroa	Taso 1			Taso 2			Taso 3			Netotus ²⁾			Yhteensä		
	31.3. 2016	31.3. 2015	31.12. 2015	31.3. 2016	31.3. 2015	31.12. 2015	31.3. 2016	31.3. 2015	31.12. 2015	31.3. 2016	31.3. 2015	31.12. 2015	31.3. 2016	31.3. 2015	31.12. 2015
Pitkäaikaisissa varoissa															
Myytavissa olevat rahoitusvarat ¹⁾	1	1	1				45	28	42				46	29	43
Johdannaisinstrumentit															
Sähköjohdannaiset															
Sovelletaan suojauslaskentaa				52	6	40				-10	-5	-9	42	2	30
Ei sovelleta suojauslaskentaa				222	76	175				-99	-19	-70	123	58	105
Korko- ja valuuttajohdannaiset															
Sovelletaan suojauslaskentaa				284	281	254							284	281	254
Ei sovelleta suojauslaskentaa				85	158	115							85	158	115
Öljy- ja muut futuurit ja termiinit															
Ei sovelleta suojauslaskentaa	9	6	7		7					-5		-2	4	13	5
Pitkäaikaisissa varoissa yhteensä	10	7	8	643	528	584	45	28	42	-114	-24	-81	585	541	552
Lyhytaikaisissa varoissa															
Johdannaisinstrumentit															
Sähköjohdannaiset															
Sovelletaan suojauslaskentaa				76	87	117				-13	-11	-16	64	76	101
Ei sovelleta suojauslaskentaa	1		1	237	155	251				-172	-103	-196	66	52	55
Korko- ja valuuttajohdannaiset															
Sovelletaan suojauslaskentaa				4	98	67							4	98	67
Ei sovelleta suojauslaskentaa				52	75	114							52	75	114
Öljy- ja muut futuurit ja termiinit															
Ei sovelleta suojauslaskentaa	79	37	47		11					-26	-4	-31	53	44	16
Lyhytaikaisissa varoissa yhteensä	80	37	48	369	426	549	0	0	0	-211	-118	-243	238	345	355
Yhteensä	90	44	56	1 012	954	1 133	45	28	42	-325	-142	-324	823	886	907

Rahoitusvelat

milj. euroa	Taso 1			Taso 2			Taso 3			Netotus ²⁾			Yhteensä		
	31.3. 2016	31.3. 2015	31.12. 2015	31.3. 2016	31.3. 2015	31.12. 2015	31.3. 2016	31.3. 2015	31.12. 2015	31.3. 2016	31.3. 2015	31.12. 2015	31.3. 2016	31.3. 2015	31.12. 2015
Pitkäaikaisissa veloissa															
Korolliset velat ³⁾				1 294	1 040	1 268							1 294	1 040	1 268
Johdannaisinstrumentit															
Sähköjohdannaiset															
Sovelletaan suojauslaskentaa				14	6	13				-10	-5	-9	4	1	4
Ei sovelleta suojauslaskentaa				215	73	192				-99	-19	-70	116	55	122
Korko- ja valuuttajohdannaiset															
Sovelletaan suojauslaskentaa				92	103	93							92	103	93
Ei sovelleta suojauslaskentaa				38	82	60							38	82	60
Öljy- ja muut futuurit ja termiinit															
Ei sovelleta suojauslaskentaa	17	11	14		2					-5		-2	12	12	12
Pitkäaikaisissa veloissa yhteensä	17	11	14	1 653	1 306	1 626	0	0	0	-114	-24	-81	1 556	1 293	1 559
Lyhytaikaisissa veloissa															
Johdannaisinstrumentit															
Sähköjohdannaiset															
Sovelletaan suojauslaskentaa				15	12	18				-13	-11	-16	2	1	1
Ei sovelleta suojauslaskentaa	1		1	211	130	277				-172	-103	-196	39	26	81
Korko- ja valuuttajohdannaiset															
Sovelletaan suojauslaskentaa				7	21	4							7	21	4
Ei sovelleta suojauslaskentaa				67	95	28							67	95	28
Öljy- ja muut futuurit ja termiinit															
Ei sovelleta suojauslaskentaa	80	33	37		4					-26	-4	-31	55	35	6
Lyhytaikaisissa veloissa yhteensä	81	33	38	300	262	327	0	0	0	-211	-118	-243	170	177	121
Yhteensä	98	44	52	1 953	1 568	1 953	0	0	0	-325	-142	-324	1 726	1 470	1 680

1) Myytävissä olevat rahoitusvarat, jotka ovat muita kuin osakkuus- ja yhteisyritysosakkeita, koostuvat pääosin listaamattomien yhtiöiden osakkeista, arvoltaan 45 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 42). Osakkeiden käypää arvoa ei pystytä määrittelemään luotettavasti. Nämä sisältävät myös Fortumin epäsuoran omistuksen Fennovoimassa, 13 miljoonaa euroa. Nämä sijoitukset ovat arvostettu hankintamenoonsa vähennettynä arvonalentumistappioilla. Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin sisältyvien listattujen yritysten osakkeiden käypä arvo oli 1 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 1). Fortumin omaan pääomaan kirjattujen kertyneiden käypien arvojen muutokset olivat -3 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: -3).

2) Kun sähkö-, öljy ja muiden hyödykeperussien kanssa tehdyillä standardijohdannais sopimuksilla on samanaikainen toimitus, saamiset ja velat netotetaan.

3) Osuus joukkovelkakirjalainoista, joihin sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa.

Korko- ja valuuttajohdannaisien netto käypä arvo on 220 miljoonaa euroa, varat 425 miljoonaa euroa ja velat 205 miljoonaa euroa. Fortumilla on käteisvakuuksia perustuen Credit Support Annex sopimuksiin, joita Fortumilla on joidenkin vastapuolten kanssa. Maaliskuun lopussa 2016 Fortum oli saanut 202 miljoonaa euroa näistä Credit Support Annex sopimuksista. Saatu raha on kirjattu lyhytaikaisiin velkoihin.

Lisätietoja korollisista veloista on liitetiedossa 16 Korollinen nettovelka sekä liitetiedossa 21 Pantatut varat ja vastuut.

6. Arvon alentumiset

Oskarshamnin 1 ja 2 ydinvoimayksiköiden ennakkoarvioista sulkeutumisesta johtuvia tai muita alaskirjauksia ei tehty vuoden 2016 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana.

Arvon alentumiset Power and Technology-segmentissä vuonna 2015, -915 miljoonaa euroa, sisältää pääasiassa ruotsalaisen ydinvoimayhtiö OKG Aktiebolagin (OKG AB) vaikutuksen -794 miljoonaa euroa, Inkoon hiilivoimalan käytöstäpoistamisvarauksen, arvon alentumisen liittyen Fortumin osuuteen Meri-Porin hiilivoimalaitoksessa, sekä -15 miljoonaa euroa liittyen Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) päätökseen lopettaa Olkiluoto 4 projekti.

Taloudelliset vaikutukset, jotka aiheutuvat Ruotsin Oskarshamnin 1 ja 2 -ydinvoimayksiköiden ennakkoarvioista sulkeutumisesta OKG AB:n ylimääräisessä yhtiökokouksessa 14.10.2015, kirjattiin Fortumin vuoden 2015 kolmanteen osavuositiedon liitetiedon vuosineljänneksen aikana saadun tiedon perusteella tehtiin vielä ylimääräinen alaskirjaus. E.ON on OKG:n enemmistöomistaja ja voi siten yksipuolisesti päättää näiden yksiköiden sulkeutumisesta.

OKG on omakustannusperiaatteella toimiva yhtiö, joka myy tuotetun sähkön omistajilleen tuotantokustannuksia vastaavaan hintaan näiden omistusosuuksien suhteessa. OKG on täysin omistajiensa rahoittama. Fortumin osuus rahoituksesta on kirjattu pitkäaikaisiin korollisiin saamisiin, joiden määrä kasvaa kun OKG tarvitsee lisärahoitusta ja pienenee kun OKG laskuttaa Fortumia tuotetusta sähköstä.

OKG:n arvon alentumiset Fortumin tuloslaskelmassa

milj. euroa	I/2016	I/2015	2015	Edelliset 12kk
Vertailukelpoinen liikevoitto	0	0	0	0
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät - Arvon alentumiset	0	0	-794	-794
Liikevoitto	0	0	-794	-794
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	0	0	-116	-116
Voitto ennen veroja	0	0	-910	-910
Tuloverot	0	0	175	175
Jatkuvien toimintojen kauden voitto	0	0	-735	-735
Jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajille	0	0	-729	-729
Määräysvallattomille omistajille	0	0	-5	-5

Ruotsin Oskarshamnin 1 ja 2 -ydinvoimayksiköiden sulkeutumisesta johtuva vaikutus osakekohtaiseen tulokseen oli -0,82 euroa vuonna 2015.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisälsivät vuonna 2015 -566 miljoonaa euroa, joka liittyy pääasiassa OKG:n olemassa olevien varojen alaskirjauksiin. Arvon alentumiskirjaukset sisältävät myös -228 miljoonan euron varauksen, joka liittyy 1 ja 2 -yksiköiden ennakkoarvioista sulkeutumisesta aiheutuviin tuleviin lisäkustannuksiin sekä investointisitoumuksiin. Nämä tulevat kustannukset ja investoinnit vaikuttavat Fortumin kassavirtaan, kun ne toteutuvat. Näiden yhteissumma, -794 miljoonaa euroa, on vähennetty OKG:lle annetuista osakaslainoista. Suurin osa vähennetyistä osakaslainoista on jo laskutettu Fortumilta, loppuosa laskutetaan kun kulut toteutuvat.

Fortumin konsernitilinpäätöksen erä Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta sisältää OKG:n 1 ja 2 -yksiköihin liittyvien IFRS-oikaisujen arvon alentumisen, joka koostuu pääasiassa käytöstä poistamiseen liittyvien velvoitteiden sekä aktivoitujen vieraan pääoman menojen alaskirjauksista. Nämä oikaisu on kirjattu verovaikutuksella vähennettynä. Käytöstä poistamiseen liittyvät velvoitteet muodostuvat tulevasta ydinvoimalaitoksen purkamisesta aiheutuvista kustannuksista. Alkuperäinen käytöstäpoistamiseen liittyvän varauksen nettonykyarvo (ydinvoimalan käyttönoton yhteydessä) on kirjattu osaksi investointia ja sitä poistetaan ydinvoimalaitoksen arvioidun käyttöajan kuluessa.

Tuloverot liittyvät vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin.

7. Lopetetut toiminnot

Vuoden 2016 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana ei ole lopetettuja toimintoja.

Fortum sai kesäkuussa 2015 päätökseen Ruotsin sähkönsiirtoliiketoiminnan myynnin. Suomen ja Norjan sähkönsiirtoliiketoiminnat divestitiin 2014. Ruotsin sähkönsiirtoliiketoiminnan myynnin jälkeen Fortumilla ei ole enää sähkönsiirtoliiketoimintaa, mistä johtuen Distribution-segmentti on esitetty lopetettuna toimintona tilikauden 2015 raportoinnissa IFRS 5 -standardin Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot mukaisesti.

Lopetetut toiminnot esitetään tuloslaskelmassa yhdellä rivillä veroilla vähennettynä. Rahavirtalaskelmassa lopetettujen toimintojen nettorahavirrat on esitetty erillisinä liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirroista.

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto lopetettujen toimintojen vaikutuksesta vertailuvuoden 2015 lukuihin koko Fortumissa. Lisätietoja vuoden 2015 lopetetusta toiminnosta löytyy 2015 konsernitilinpäätöksestä sekä 2015 ensimmäisen vuosineljänneksen osavuositiedosta. Lisätietoa liittyen Ruotsin sähkönsiirtoliiketoiminnan myynnistä, katso liitetieto 8 Yrityshankinnat ja myynnit.

Lopetettujen toimintojen tulos				
milj. euroa	I/2016	I/2015	2015	Edelliset 12kk
Liikevaihto	-	160	243	83
Muut tuotot	-	1	2	1
Materiaalit ja palvelut	-	-22	-34	-12
Henkilöstökulut	-	-9	-14	-5
Poistot	-	-30	-50	-20
Muut kulut	-	-19	-34	-15
Vertailukelpoinen liikevoitto	-	82	114	32
Johdannaisten käyvän arvon muutokset	-	-1	-1	0
Myyntivoitot ¹⁾	-	0	4 282	4 282
Liikevoitto	-	81	4 395	4 314
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	-	-1	-1	0
Voitto ennen veroja	-	80	4 393	4 313
Tuloverot	-	-18	-24	-6
Lopetettujen toimintojen emoyhtiön omistajille kuuluva kauden voitto	-	63	4 369	4 306

1) Sisältää osakkeiden verovapaat myyntivoitot Ruotsin sähkönsiirtoliiketoiminnasta.

Lopetettujen toimintojen lisätiedot				
milj. euroa	I/2016	I/2015	2015	Edelliset 12kk
Vertailukelpoinen käyttökate	-	112	163	51
Sidottu pääoma	-	2 634	-	-
Investoinnit käyttöomaisuuteen	-	20	44	24
Osakkeiden bruttodivestoinnit	-	0	6 369	6 369
Henkilöstön lukumäärä	-	401	-	-
Henkilöstö keskimäärin	-	394	-	-

Lopetettujen toimintojen rahavirrat				
milj. euroa	I/2016	I/2015	2015	Edelliset 12kk
Liiketoiminnan rahavirta	-	87	154	67
Investointien rahavirta	-	-43	6 303	6 346
Rahoituksen rahavirta	-	0	0	0
Likvidien varojen lisäys yhteensä	-	45	6 457	6 412

Myytävänä olevat omaisuuserät kauden lopussa

Maaliskuun 2016 lopussa taseessa ei ollut myytävänä olevia omaisuuseriä.

Fortum allekirjoitti maaliskuussa 2015 sitovan kauppasopimuksen Ruotsin sähkönsiirtoliiketoiminnan myynnistä yhteenliittymälle, johon kuuluvat ruotsalaiset kansalliset eläkerahastot Första AP-Fonden (12,5%) ja Tredje AP-Fonden (20,0%), ruotsalainen eläke- ja vahinkovakuutusyhtiö Folksam (17,5%) sekä kansainvälinen infrastruktuurisijoittaja Borealis Infrastructure Management Inc. (50%). Ruotsin sähkönsiirtoliiketoimintaan liittyvät varat ja velat luokiteltiin maaliskuun lopun 2015 taseessa myytävänä oleviin omaisuuseriin. Liiketoiminta myytiin vuoden 2015 toisella neljänneksellä.

Myytävänä olevat omaisuuserät ¹⁾

milj. euroa	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015
Aineettomat ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	-	2 573	-
Muut varat	-	142	-
Rahat ja pankkisaamiset	-	1	-
Yhteensä	-	2 716	-

Myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat ¹⁾

milj. euroa	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015
Korollinen vieras pääoma	-	0	-
Laskennalliset verovelat	-	499	-
Muu vieras pääoma	-	110	-
Yhteensä	-	609	-

1) Yllä olevat erät on esitetty ilman Fortumin muilta tytäryhtiöiltä olevia saamia tai velkoja, kuten sisäistä rahoitusta joka oli 194 miljoonaa euroa.

8. Yrityshankinnat ja -myynnit

Yrityshankinnat

Yrityshankinnat vuoden 2016 aikana

Fortum teki 8.1.2016 Puolassa julkisen ostotarjouksen Varsovan pörssissä listatun sähkön ja kaasun myyntiyhtiö Grupa DUON S.A.:n kaikista osakkeista. Tarjousaika päättyi 26.2.2016, ja Fortum sai merkintäajan päättymiseen mennessä myyntisitoumuksen osakkeenomistajilta 93,35 prosentista yhtiön osakkeista. Tarjottu osakohtainen hinta oli 3,85 Puolan zlotya. Loput osakkeet hankittiin osakkeenomistajilta pakollisen lunastusmenettelyn kautta samaan osakekohtaiseen hintaan. Huhtikuussa 2016 Fortum on hankkinut 100 % osakkeista ja päättänyt ottaa osakkeet pois pörssistä.

Duonin osakkeet ovat tällä hetkellä listattuna Varsovan pörssissä ja yhtiö julkaisi tilikauden 2015 tilinpäätöksen 15.3.2016. Vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen lopussa Fortum on konsolidoinut ajankohdan 31.12.2015 mukaisen taseen, joka on viimeisin saatavilla oleva julkaistu tieto. Ensimmäisen vuosineljänneksen osavuositiedot ei sisälly tuloslaskelmavaikutusta. Hankintamenolaskelma on vielä alustava ja tilinpäätöksen 31.12.2015 perusteella alustava liikearvo on 29 miljoonaa euroa. Duonin luvut raportoidaan osana Fortumin Heat, Electricity Sales and Solutions -segmenttiä.

Yrityshankinnat vuoden 2015 aikana

Fortum on päättänyt osallistua 6,6 prosentin epäsuoralla osuudella Fennovoiman ydinvoimahankkeeseen. 6,6 prosentin epäsuora omistus toteutuu, kun voimalaitos suunnitelmien mukaan otetaan kaupalliseen käyttöön vuonna 2024. Vuoden 2015 aikana Fortum on investoinut 11 miljoonaa euroa Fennovoimaan, minkä seurauksena Fortumin epäsuora omistus Fennovoimasta oli 4,1 % vuoden 2015 lopussa. Fortumin osallistuminen hankkeeseen toteutetaan Voimaosakeyhtiö SF:n kautta. Fortumin epäsuora investointi Fennovoimaan on luokiteltu Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin.

Vuoden 2016 ja 2015 aikana ei ollut muita olennaisia yrityshankintoja.

Yritysmyyynnit

Yritysmyyynnit vuoden 2016 aikana

Fortum on maaliskuussa 2016 saanut päätökseen 51,4 prosentin omistusosuutensa myynnin virolaisessa kaasun tuonti-, myynti- ja jakeluyhtiössä AS Eesti Gaasissa. Fortum möi omistusosuutensa Trilini Energy OÜ:lle. Fortum kirjasi kaupasta Heat, Electricity Sales and Solutions -segmenttiin vuoden 2016 ensimmäiselle neljännekselle noin 11 miljoonan euron kertaluonteisen myyntivoiton ennen veroja eli noin 0,01 euroa osaketta kohti.

Fortum möi 100 %:n omistuksensa tytäryhtiössään OOO Tobolsk CHP:ssä SIBURille, joka on Venäjän suurin integroitu petrokemian- ja kaasunjalostusyhtiö. OOO Tobolsk CHP omistaa Tobolskissa, Länsi-Siperiassa sijaitsevan sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksen (CHP). Fortum kirjaa kaupasta Russia -segmenttiin vuoden 2016 ensimmäiselle neljännekselle 32 miljoonan euron kertaluonteisen myyntivoiton ennen veroja eli noin 0,03 euroa osaketta kohti.

Yritysmyyynnit vuoden 2015 aikana

Fortum allekirjoitti maaliskuussa 2015 sitovan kauppasopimuksen Ruotsin sähkönsiirtoliiketoiminnan myynnistä yhteenliittymälle, johon kuuluvat ruotsalaiset kansalliset eläkerahastot Första AP-Fonden (12,5 %) ja Tredje AP-Fonden (20,0 %), ruotsalainen eläke- ja vahinkovakuutusyhtiö Folksam (17,5 %) sekä kansainvälinen infrastruktuurisijoittaja Borealis Infrastructure Management Inc. (50 %). Myynti saatettiin päätökseen 1. kesäkuuta 2015. Ruotsin sähkönsiirtoliiketoiminnan velaton kauppahinta oli 60,6 miljardia Ruotsin kruunua (noin 6,4 miljardia euroa). Fortum kirjasi kaupasta noin 4,3 miljardin euron myyntivoiton eli 4,82 euroa osaketta kohden. Myyntivoitto raportoidaan osana lopetettujen toimintojen vuoden 2015 toisen neljänneksen tulosta. Distribution-segmentti on esitetty lopetettuna toimintona vuoden 2015 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien.

Vuoden 2015 ensimmäisen neljänneksen aikana Fortum myi 51,4 % omistusosuutensa osakkuusyhtiö AS Võrguteenus Valduksessa virolaiselle sähkönsiirtoyhtiö Elering AS:lle.

Myydyt osakkeet (brutto), Fortum yhteensä

milj. euroa	I/2016	I/2015	2015	Edelliset 12kk
Myydyt tytäryhtiöosakkeet (brutto) ¹⁾	117	0	6 369	6 486
Myydyt osakkuusyhtiöosakkeet (brutto)	33	27	27	33
Myydyt myytävissä olevat rahoitusvarat	0	0	0	0
Myydyt osakkeet (brutto)	150	27	6 395	6 518

Myydyt tytäryhtiöosakkeet - Vaikutus rahoitusasemaan, Fortum yhteensä

milj. euroa	I/2016	I/2015	2015	Edelliset 12kk
Myydyt tytäryhtiöosakkeet (brutto) ¹⁾	117	-	6 369	6 486
Tulot korollisista lainasaamisista	0	-	207	207
Osakkeiden myyntihinta (ilman likvidejä varoja)	117	-	6 162	6 279
Likvidit varat myydyissä tytäryrityksissä	9	-	12	21
Myyntihinta sisältäen likvidit varat myydyissä tytäryrityksissä	126	-	6 174	6 300
Aineettomat hyödykkeet sekä aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	84	-	2 577	2 661
Muut pitkä- ja lyhytaikaiset varat	13	-	120	133
Likvidit varat	9	-	12	21
Korolliset lainat	0	-	-207	-207
Muut velat ja varaukset	-12	-	-611	-623
Myydyt nettovarat	93	-	1 891	1 984
Myyntivoitto	32	-	4 282	4 314

1) Vuoden 2015 osakkeiden kauppahinnan ja myydyn tytäryhtiön korollisten lainojen takaisinmaksusta saatujen yhteensä 6,4 miljardin euron tulojen lisäksi Ruotsin sähkönsiirtoliiketoiminta maksoi konserniavustusvelan netotettuna kassavaralla (0,1 miljardia euroa) osana liiketoiminnan kokonaiskauppahintaa.

9. Liikevaihto

milj. euroa	I/2016	I/2015	2015	Edelliset 12kk
Sähkönmyynti ilman välillisiä veroja	710	757	2 582	2 535
Lämmön myynti	245	241	651	655
Muut myynnit	32	42	226	216
Jatkuvat toiminnot yhteensä	989	1 040	3 459	3 408
Lopetetut toiminnot (Distribution)	-	160	244	84
Yhteensä	989	1 200	3 702	3 491

10. Tuloverot

Tuloverot vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä olivat 59 miljoonaa euroa (I/2015: 55). Efektiivinen tuloverokanta tuloslaskelman mukaan oli 15,0 % (I/2015: 15,8 %). Vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta (ilman osuutta osakkuusyritysten ja yhteisyritysten voitoista ja verovapaita myyntivoittoja) oli 18,1 % (I/2015: 19,0 %).

11. Osakekohtainen osinko

Vuoden 2015 osingonjaosta, 1,10 euroa osaketta kohti ja yhteensä 977 miljoonaa euroa, päätettiin yhtiökokouksessa 5.4.2016. Osinko maksettiin 14.4.2016. Osinkoa ei ole kirjattu osinkovelaksi tässä osavuositiedossa.

Vuoden 2014 osingonjaosta, 1,10 euroa osaketta kohti, sekä lisäosingosta, 0,20 euroa osaketta kohti, yhteensä 1 155 miljoonaa euroa, päätettiin yhtiökokouksessa 31.3.2015. Osiingot maksettiin 14.4.2015. Osinkovelka sisältyi taseessa 31.3.2015 erään Ostovelat ja muu lyhytaikainen vieras pääoma.

12. Aineettomien hyödykkeiden muutos

milj. euroa	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015
Kirjanpitoarvo kauden alussa	222	276	276
Tytäryhtiöhankinnat	58	0	1
Käyttöomaisuusinvestoinnit	0	2	8
Päästöoikeuksien muutokset	0	0	-8
Vähennykset	-1	0	0
Poistot ¹⁾	-4	-6	-22
Myynnit	0	0	-30
Uudelleenryhmittelyt	2	5	14
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin	0	-29	0
Muuntoerot ja muut muutokset	10	29	-16
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	289	277	222

Josta liikearvon osuus

milj. euroa	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015
Kirjanpitoarvoon sisältyvä liikearvo kauden alussa	152	170	170
Muuntoerokirjausten vaikutus liikearvon määrään	9	27	-18
Liikearvon muutos tytäryhtiöhankinnoista ²⁾	29	0	0
Kirjanpitoarvoon sisältyvä liikearvo kauden lopussa	190	197	152

1) Vertailukausi 2015 sisältää lopetettujen toimintojen poistot. Katso liitetieto 7 Lopetetut toiminnot.

2) Kasvu liittyy Grupa DUON S.A.:n hankintaan, katso lisätietoja liitetiedosta 8 Yrityshankinnat ja -myynnit

13. Aineellisten hyödykkeiden muutos

milj. euroa	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015
Kirjanpitoarvo kauden alussa	8 710	11 195	11 195
Tytäryhtiöhankinnat	51	1	1
Käyttöomaisuusinvestoinnit	82	104	619
Ydinvoiman käytöstäpoistamiskulut	0	0	0
Vähennykset	-4	-2	-6
Poistot ¹⁾	-80	-107	-416
Myynnit	-84	0	-2 533
Uudelleenryhmittelyt	-2	-5	-14
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin	0	-2 544	0
Muuntoerot ja muut muutokset	97	431	-135
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	8 770	9 074	8 710

1) Vertailukausi 2015 sisältää lopetettujen toimintojen poistot (Katso liitetieto 7 Lopetetut toiminnot) sekä arvonalentumisen Fortumin osuudessa Meri-Porin hiilivoimalaitoksessa.

14. Muutokset osuuksissa osakkuus- ja yhteisyrityksissä

milj. euroa	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015
Kirjanpitoarvo kauden alussa	1 959	2 027	2 027
Osakkuusyritysten hankinnat	8	0	27
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta ¹⁾	67	58	20
Saadut osingot	0	0	-52
Osakkuusyritysten muut laajan tuloksen erät	-2	-3	5
Myynnit	-22	-26	-26
Muuntoerot ja muut muutokset	23	75	-41
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	2 034	2 130	1 959

1) Sisältää vuoden 2015 lopussa arvonalentumisia -116 miljoonaa euroa.

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta

Fortumin osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä oli 67 miljoonaa euroa (I/2015: 58), josta Fortum Värmen osuus oli 44 miljoonaa euroa (I/2015: 38), Hafslundin osuus 14 miljoonaa euroa (I/2015: 8) ja Territorial Generating Companyn 1 (TGC-1) osuus 9 miljoonaa euroa (I/2015: 12).

Fortumin laadintaperiaatteiden mukaisesti Hafslundin ja TGC-1:n tulos sisältyy Fortumin lukuihin edellisen neljänneksen julkaistujen lukujen perusteella, sillä tavallisesti viimeisin osavuositiedon ei ole vielä saatavilla.

15. Korolliset saamiset

milj. euroa	Tasearvo		Käypä arvo	
	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015	31.12.2015
Pitkäaikaiset lainasaamiset osakkuusyrityksiltä	634	662	601	616
Pitkäaikaiset lainasaamiset yhteisyrityksiltä	172	197	172	196
Muut korolliset saamiset ¹⁾	299	300	1	1
Korolliset saamiset yhteensä	1 105	1 158	773	813

1) Tasearvo sisältää lyhytaikaisia korollisia saatavia 178 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 0) tase-erässä Myyntisaamiset ja muut saamiset.

Pitkäaikaisiin lainasaamisiin sisältyy saamia osakkuusyrityksiltä ja yhteisyrityksiltä yhteensä 806 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 773). Näihin sisältyy saamia 617 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 582) ruotsalaisilta ydinvoima-osakkuusyrityksiltä OKG AB:lta ja Forsmarks Kraftgrupp AB:lta, joita rahoitetaan pääsääntöisesti osakslainoilla osakkaiden omistusosuuksien suhteessa. Katso lisätietoja liitetiedosta 6 Arvonalentumiset.

TVO:n rakentamaa Olkiluoto 3 -ydinvoimalaa rahoitetaan ulkoisilla lainoilla, osakekannalla ja osakslainoilla TVO:n osakkeenomistajien välisten osakassopimusten perusteella. Fortumin osakassaaaminen liittyy Olkiluoto 3 -ydinvoimalan rakentamiseen oli 2016 maaliskuun lopussa 120 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 120). Tämän lisäksi yhtiö on sitoutunut antamaan projektille korkeintaan 75 miljoonaa euroa lisärahoitusta.

Muut korolliset saamiset sisältää 178 miljoonaa euroa pantattuja varoja, jotka on pääasiassa annettu vakuudeksi hyödykejohdannaispörsseille. Pantattujen varojen määrä on kasvanut johtuen siitä, että uusi OTC-johdannaisia, keskusvastapuolia ja kauppatietorekistereitä koskeva asetus (EMIR) edellyttää täysimääräisiä vakuuksia. Muut korolliset saamiset sisältää myös 119 miljoonan euron saamisen venäläiseltä kaasunjalostus- ja petrokemianyhtiöltä SIBURilta liittyen divestoituihin OOO Tobolsk CHP:n osakkeisiin.

16. Korollinen nettovelka

Nettovelka			
milj. euroa	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015
Korolliset velat	6 070	6 982	6 007
Likvidit varat	8 228	3 268	8 202
Nettovelka	-2 158	3 714	-2 195
Nettovelka ilman Värmen rahoitusta		3 176	

Nettovelka lasketaan korollisten velkojen ja likvidien varojen erotuksena vähentämättä korollisia saamisia, määrältään 1 105 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 773). Korolliset saamiset sisältävät pääasiassa pitkäaikaiset osakaslainat osittain omistetuille ydinvoimayhtiöille. Katso lisätietoja liitetiedosta 15 Korolliset saamiset.

Viime vuosina Fortum on rahoittanut Fortum Värmeä ja lainat Fortum Värmelle on esitetty korollisina lainasaamisina. Vuoden 2015 aikana Fortum Värme uudelleenjärjesteli rahoituksensa, minkä seurauksena Fortumilla ei ole enää lainasaamisina Fortum Värmeltä.

Korolliset velat	Tasearvo		Käypä arvo	
	31.3.2016	31.3.2016	31.12.2015	31.12.2015
Joukkovelkakirjalainat	4 119	4 416	4 094	4 375
Lainat rahoituslaitoksilta	486	529	490	531
Takaisinlainaus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	1 094	1 147	1 074	1 132
Muut pitkäaikaiset korolliset velat ¹⁾	169	181	145	155
Pitkäaikaiset korolliset velat yhteensä ²⁾	5 867	6 273	5 803	6 193
Lyhytaikaiset korolliset velat	203	203	204	204
Yhteensä	6 070	6 476	6 007	6 397

1) Sisältää lainat suomalaisilta eläkelaitoksilta 68 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 68) ja muut lainat 77 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 77).

2) Tasearvot sisältävät pitkäaikaisen lainan lyhytaikaisen osuuden 1 138 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 838).

Takaisinlainaus Valtion ydinjätehuoltorahastosta sisältää Loviisan ydinvoimalaitokseen liittyvän osan sekä lainauksen TVO:n kautta.

Maaliskuussa 2016 Fortum lisäsi takaisinlainaustaan Valtion ydinjätehuoltorahastosta ja Teollisuuden Voimalta 20 miljoonalla eurolla yhteensä 1 094 miljoonaa euroon.

Lyhytaikainen rahoitus oli 203 miljoonaa euroa maaliskuun 2016 lopussa (vuoden 2015 lopussa: 204) sisältäen 202 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 202) Credit Support Annex sopimuksia. Korollinen velka kasvoi ensimmäisen neljänneksen aikana 63 miljoonaa euroa 6 007 miljoonasta eurosta 6 070 miljoonaa euroon.

Pääasiassa euro- ja Ruotsin kruunumääräisistä lainoista koostuvan lainasalkun keskimääräinen korkokulu tilinpäätöspäivänä oli 2,4 % (vuoden 2015 lopussa: 2,6 %). Osa ulkoisista lainoista, 677 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 641), on vaihdettu johdannaissovimuksilla Venäjän ruplamääräisiksi. Näiden lainojen keskimääräinen korkokulu tilinpäätöspäivänä oli 12,7 % sisältäen Venäjän ruplasuojauksen kulut (vuoden 2015 lopussa: 12,8 %). Koko lainasalkun keskimääräinen korkokulu johdannaisineen oli tilinpäätöspäivänä 3,5 % (vuoden 2015 lopussa: 3,7 %).

Korollisten lainojen erääntyminen	
milj. euroa	31.3.2016
2016 ¹⁾	1 041
2017	513
2018	611
2019	804
2020	70
2021 ja myöhemmin	3 031
Yhteensä	6 070

1) Sisältäen käteisvakuuksia 202 miljoonaa euroa perustuen Credit Support Annex sopimukseen, joita Fortumilla on joidenkin vastapuolten kanssa. Saatu raha on kirjattu lyhytaikaisiin velkoihin.

Likvidit varat			
milj. euroa	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015
Talletukset ja arvopaperit, joiden maturiteetti yli 3 kuukautta	3 788	1 494	4 913
Rahat ja pankkisaamiset	4 440	1 773	3 289
Yhteensä	8 228	3 268	8 202

Likvidit varat lisääntyivät vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana 26 miljoonaa euroa, 8 202 miljoonasta eurosta 8 228 miljoonaan euroon.

Likvidit varat sisältävät talletuksia ja rahaa pankkitileillä 7 435 miljoonaa euroa ja yritystodistuksia 793 miljoonaa euroa. Talletukset ja arvopaperit koostuvat määräaikaista talletuksista ja yritystodistuksista, joiden maturiteetti on yli 3 mutta alle 12 kuukautta. Sijoitusten keskimääräinen korkokanta Venäjän talletuksista 31.3.2016 oli 0,1 % (vuoden 2015 lopussa: 0,1 %). OAO Fortumissa likvidien varojen määrä oli 129 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 76), joiden keskimääräinen korkotuotto tilinpäätöspäivänä oli 10,0 %.

Likvideistä varoista 7 619 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 7 521) on talletettu sellaisten vastapuolien kanssa, joilla on hyvä (investment grade) luottoluokitus. Lisäksi 526 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 628) on talletettu sellaisten vastapuolien kanssa, jotka konsernin luotonvalvonta on erikseen arvioinut ja hyväksynyt.

17. Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat

Fortum omistaa Suomessa Loviisan ydinvoimalaitoksen. Fortumin konsernitaseen erät Osuus valtion ydinjätehuoltorahastosta ja Ydinvoimaan liittyvät varaukset liittyen ydinjätehuoltoon koskevat Loviisan ydinvoimalaa.

Fortumilla on myös vähemmistöosuuksia ydinvoimayhtiöissä, joita ovat Teollisuuden Voima Oyj (TVO) Suomessa sekä omistukset OKG Aktiebolagissa (OKG) ja Forsmarks Kraftgrupp AB:ssa (Forsmark) Ruotsissa. Vähemmistöosuudet on luokiteltu osakkuus- ja yhteisyrityksiksi ja konsolidoidaan pääomaosuusmenetelmällä. Yhtiöt Suomessa ja Ruotsissa toimivat omakustannusperiaatteella. Omistajat ostavat sähköä paikallisen kirjanpitoikäntönnön mukaisesti lasketulla tuotantokustannushinnalla, joka sisältää myös poistot, korkokulut ja tuotantoverot.

Sekä Suomessa että Ruotsissa ydinvoimaoperaattorit ovat lakisääteisesti velvollisia huolehtimaan laitosten käytöstäpoistamisesta ja käytetyn polttoaineen loppusijoituksesta (ydinjätehuolto). Molemmissa maissa ydinvoimaoperaattorit ovat velvoitettuja turvaamaan ydinjätehuollon rahoittamisen suorittamalla maksuja viranomaisten hallinnoimiin ydinjäterahastoihin. Ydinvoimaoperaattoreiden pitää myös antaa vakuuksia taatakseen riittävät varat laitosten tulevista käytöstäpoistoista ja käytetyn polttoaineen loppusijoituksesta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi.

17.1 Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat kokonaan omistetuissa ydinvoimalaitoksissa, Loviisa

milj. euroa	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015
Taseeseen sisältyvät erät			
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	818	781	810
Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	818	781	810
Lainmukainen vastuu ja osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta			
Ydinjätehuoltovastuu Suomen ydinenergialain mukaan	1 094	1 084	1 094
Rahastotavoite	1 094	1 074	1 094
Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	1 094	1 074	1 083
Taseeseen kirjaamaton rahasto-osuus	276	293	273

Loviisan ydinvoimalaitoksen lainmukainen vastuu

Työ- ja elinkeinoministeriön joulukuussa 2015 tekemään päätökseen perustuva lainmukainen vastuu 31.3.2016 oli yhteensä 1 094 miljoonaa euroa.

Lainmukainen vastuu perustuu vuosittain tehtävään kustannusarvioon sekä joka kolmas vuosi tehtävään tekniseen suunnitelmaan. Nykyinen tekninen suunnitelma päivitettiin vuonna 2013, minkä myötä vastuu kasvoi polttoaineen välivarastoinnin ja loppusijoituksen kustannusarvion päivityksen seurauksena. Lainmukainen vastuu määritetään olettaen, että laitoksen käytöstäpoisto tapahtuisi arviointivuotta seuraavan vuoden alussa. Päivitetty tekninen suunnitelma on julkaistu ja siihen liittyvät kustannusennusteet päivitetään vuoden 2016 toisen neljänneksen aikana.

Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastossa

Suomen ydinenergialain mukaisesti Fortumilla on veloitte kattaen lainmukainen vastuunsa kokonaisuudessaan Valtion ydinjätehuoltorahaston kautta. Viranomaiset päättävät Fortumin rahastotavoitteen Valtion ydinjätehuoltorahastossa samassa yhteydessä, kun lainmukaisen vastuun määrä päätetään vuosittain joulukuussa. Fortum suorittaa ydinjätehuoltomaksuja Valtion ydinjätehuoltorahastoon kyseisten päätösten mukaisesti. Nykyinen rahastotavoite perustuu joulukuun 2015 päätökseen ja on yhteensä 1 094 miljoonaa euroa.

IFRS-standardin mukainen ydinvoimaan liittyvä varaus ja rahasto-osuus

Ydinvoimaan liittyvät varaukset sisältävät käytöstäpoistamista ja käytetyn polttoaineen loppusijoittamista varten tehdyt varaukset. IAS 37:n mukaan lasketut ydinvoimaan liittyvät varaukset kasvoivat 8 miljoonaa euroa vuoden 2015 lopusta ja olivat 818 miljoonaa euroa 31.3.2016. Varaukset perustuvat samoihin tulevien kustannusten kassavirtoihin kuin lainmukainen vastuu, mutta varauksen perusteena olevissa kassavirroissa on huomioitu tulevien kustannusten ajoittuminen. Suurin syy lainmukaisen vastuun ja taseeseen kirjattun varauksen väliseen eroon on se, että lainmukaista vastuuta ei diskontata nykyarvoon.

IFRIC 5 -tulkinnan mukaan rahasto-osuuden tasearvo ei saa ylittää ydinjätevastuun tasearvoa. Rahasto on IFRS:n näkökulmasta yllirahastoitu yhteensä 276 miljoonaa euroa, koska Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta 31.3.2016 oli 1 094 miljoonaa euroa, kun taas rahasto-osuuden tasearvo vastaavalla hetkellä oli 818 miljoonaa euroa.

Fortumin Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuden tasearvo ei saa ylittää IFRS:n mukaisesti laskettua varauksen määrää taseessa. Niin kauan kuin ydinjätehuoltorahasto pysyy IFRS:n näkökulmasta yllirahoitettuna, kirjataan positiivinen vaikutus liikevoittoon, kun varaus kasvaa enemmän kuin nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon. Negatiivinen kirjaus kirjataan liikevoittoon aina, kun nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon ovat suuremmat kuin varauksen kasvu. Edellä mainittua kirjausta ei sisällytetä Fortumin vertailukelpoiseen liikevoittoon, katso liitetieto 4 Tiedot segmenteittäin.

Takaisinlainaus Valtion ydinjätehuoltorahastosta

Suomalaisilla Valtion ydinjätehuoltorahaston osapuolilla on mahdollisuus ottaa lainaa rahastolta. Fortum on käyttänyt oikeuttaan lainata rahastolta ja pantannut Kemijoki Oy:n osakkeita vakuudeksi. Lainat uusitaan vuosittain. (Katso liitetieto 16 Korollinen nettovelka sekä liitetieto 21 Pantatut varat ja vastuut).

17.2 Ydinvoimalaitokset osakkuus- ja yhteisyrityksissä

OKG, Forsmark ja TVO ovat omakustannusperiaatteella toimivia yrityksiä, joista omistajat ostavat sähköä tuotantokustannuksia vastaavaan hintaan sisältäen myös poistot, korkokulut ja tuotantoverot. Fortum kirjaa lasketut kustannukset paikallisten kirjanpitosäännösten mukaisina. Lasketun sähköntuotantokustannuksen lisäksi Fortum kirjaa IFRS-oikaisuja Fortumin laadintaperiaatteiden mukaisesti. Oikaisut sisältävät myös Fortumin osuudet yhtiöiden ydinjäterahastoista ja ydinvoimaan liittyvistä varauksista.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty osakkuusyhtiöiden ydinjäterahastojen ja -varausten määrät (100%) sekä Fortumin osuudet näistä.

TVO:n ydinvoimaan liittyvät varat ja velat (100 %)

milj. euroa	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015
TVO:n taseeseen sisältyvät erät			
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	978	937	971
TVO:n osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	978	937	971
joista Fortumin nettomääräinen osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltynä	0	0	0
TVO:n lainmukainen vastuu ja osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta			
Ydinjätehuoltovastuu Suomen ydinenergiain mukaan	1 369	1 349	1 369
Osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	1 369	1 345	1 358
Taseeseen kirjaamaton rahasto-osuus	391	408	387

TVO:n lainmukainen vastuu ja osuus rahastosta perustuvat samoihin periaatteisiin kuin yllä on kuvattu Loviisan ydinvoimalan osalta.

TVO:n osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta Suomessa on IFRS-näkökulmasta yllirahoitettu 391 miljoonaa euroa (josta Fortumin osuus on 104 miljoonaa euroa), koska TVO:n osuus rahastosta 31.3.2016 oli 1 369 miljoonaa euroa ja tasearvo 978 miljoonaa euroa.

Suomalaisilla Valtion ydinjätehuoltorahaston osapuolilla on mahdollisuus ottaa lainaa rahastolta tietyin ehdoin. Fortum käyttää oikeuttaan lainata rahastolta TVO:n kautta omistussuutensa mukaisesti. Katso lisätietoja liitetiedosta 16 Korollinen nettovelka.

OKG:n ja Forsmarkin ydinvoimaan liittyvät varat ja velat (100 %)

milj. euroa	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015
OKG:n ja Forsmarkin ydinvoimaan liittyvät varat ja velat ¹⁾			
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	3 220	3 201	3 210
Osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	3 048	2 845	3 025
Nettomäärä	-172	-356	-185
joista Fortumin nettomääräinen osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltynä	-68	-123	-71

1) Kirjattu Fortumin laadintaperiaatteiden mukaan. Yhtiöiden erillistilinpäätöksiä ei laadita IFRS-standardien mukaan.

Ydinvoimaoperaattorien omistama Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) huolehtii Ruotsissa kaikesta ydinjätehuollosta ydinvoimaoperaattorien puolesta. SKB:n toimintaa rahoittaa Ruotsin Valtion Ydinjätehuoltorahasto, joka puolestaan on ydinvoimaoperaattoreiden rahoittama.

Ydinjätehuoltomaksujen lisäksi ydinvoimayhtiöt antavat takauksia kattamattomien vastuiden ja ennakoimattomien tapahtumien vakuudeksi. Fortumin antamat takaukset ydinvoima-osakkuusyriyten puolesta esitetään liitetiedossa 21 Pantatut varat ja vastuut.

Ydinjätemaksujen ja takausten tarkistus tehdään kolmen vuoden välein viranomaispäätöksellä Ruotsin ydinturvallisuusviranomaisen (Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM) esityksestä. Esitys perustuu SKB:n laatimaan kustannusarvioon. Nykyiset maksut ja vakuudet on päätetty vuosille 2015-2017. Ydinjätemaksut perustuvat tulevaisuuden kustannuksiin ja ydinvoimalan yksiköiden 40 vuoden käyttöikäoletukseen.

18. Muut varaukset

milj. euroa	Tuotantokapasiteettia koskeviin ehtoihin liittyvä varaus			Muut varaukset		
	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015
Varaukset kauden alussa	8	56	56	91	26	26
Käyttämättömien varausten purku	-2	-29	-50	-1	0	-3
Varausten lisäys	0	0	0	2	1	84
Käytetyt varaukset	-6	0	0	-3	-4	-16
Diskonnttauksen purkautuminen	0	0	1	0	0	0
Kurssierot	0	5	1	0	1	-1
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin		0			-1	
Varaukset kauden lopussa	0	32	8	89	23	91
Lyhytaikaiset varaukset ¹⁾	0	32	8	9	9	9
Pitkäaikaiset varaukset	0	0	0	80	13	81

1) Sisältyy tase-erään ostovelat ja muu lyhytaikainen vieras pääoma

Vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen lopussa Muut varaukset olivat yhteensä 89 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 98).

Fortumin investointiohjelma Venäjällä saatiin päätökseen vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä Chelyabinsk GRES 2 yksikön aloitettua kaupallisen tuotannon. Maaliskuun 2016 lopussa tuotantokapasiteettia koskeviin ehtoihin liittyvää varausta ei enää ole. Maksetut sakot liittyen Chelyabinsk GRES 1 ja 2 yksiköihin olivat ensimmäisellä neljänneksellä 6 miljoonaa euroa ja jäljellä ollut varaus 2 miljoonaa euroa purettiin tulokseen.

Muiden varausten kasvu tilikaudella 2015 liittyy pääasiassa Inkoon hiilivoimalaitoksen käytöstäpoistamisvarauksen kirjaamiseen.

19. Vuokrasopimuksiin liittyvät sitoumukset

milj. euroa	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015
Vuoden sisällä erääntyvät	13	24	14
Yli vuoden, mutta viiden vuoden sisällä erääntyvät	24	42	23
Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät	23	79	24
Yhteensä	60	145	60

20. Investointisitoumukset

milj. euroa	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	486	460	426
Aineettomat hyödykkeet	4	4	2
Yhteensä	490	464	428

Lisäksi Fortum on sitoutunut rahoittamaan enintään 104 miljoonalla eurolla (vuoden 2015 lopussa: 107) Voimaosakeyhtiö SF:ää liittyen sen osuuteen Fennovoiman ydinvoimahankkeeseen Suomessa.

Lisätietoa osakkuus- ja yhteisyritysten sitoumuksista, katso liitetieto 15 Korolliset saamiset.

21. Pantatut varat ja vastuut

milj. euroa	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015
Omasta puolesta pantatut varat			
Lainoista			
Pantit	486	289	294
Kiinteistökiinnitykset	137	137	137
Muista sitoumuksista			
Kiinteistökiinnitykset	118	137	118
Vastuut omasta puolesta			
Muut vakuudet ja vastuut	193	192	192
Vastuut osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta			
Takaukset	621	463	624

Lainojen vakuudeksi pantatut varat

Valtion ydinjätehuoltorahaston osapuolilla on mahdollisuus ottaa lainaa rahastosta. Fortumilla on tätä lainaa varten vakuutena Kemijoki Oy:n osakkeita. Pantattuina olevien osakkeiden arvo 31.3.2016 oli 269 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 269).

Virolainen Fortum Tartu (Fortumin omistusosuus 60 %) on antanut kiinteistökiinnityksiä arvoltaan 96 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 96) lainan vakuudeksi. Fortumin eläkesäätiön myöntämän lainan vakuudeksi on annettu 41 miljoonan euron (vuoden 2015 lopussa: 41) kiinteistökiinnitykset.

Pantit -erään sisältyy myös pankkitalletuksia 170 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 6), jotka on annettu Nasdaq OMX Commodities Euroopassa, kansainvälisissä ICE- ja EEX-pörsseissä sekä Puolan sähköpörsissä (TGE) käytävän sähkö- ja maakaasukaupan sekä hiilidioksidipäästöoikeuksilla käytävän kaupan vakuudeksi.

Lisätietoja näihin kiinnityksiin liittyvistä korollisista veloista on liitetiedossa 16 Korollinen nettovelka.

Muiden sitoumusten vakuudeksi pantatut varat

Fortum on antanut Valtion ydinjätehuoltorahastolle vakuudeksi suomalaisiin voimalaitoksiin liittyviä kiinteistökiinnityksiä arvoltaan 118 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 118). Vakuudet on annettu turvaamaan kattamattomat lainmukaiset vastuut ja mahdolliset odottamattomat tapahtumat liittyen Loviisan ydinvoimalan käytöstäpoistosta ja ydinjätteen loppusijoituksesta aiheutuviin tuleviin kustannuksiin. Suomen ydinenergiain mukaan Fortum on veloitettu maksamaan tarvittavat varat Valtion ydinjätehuoltorahastoon kattaakseen lainmukaiset vastuut. Mahdollinen kattamaton lainmukainen vastuu liittyy rahastolle suoritettavien maksujen jaksottamiseen, katso lisää liitetiedosta 17 Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat. Kiinnitysten arvo tarkistetaan vuosittain toisen neljänneksen aikana perustuen edellisvuoden vaihteessa päivitettyyn lainmukaiseen vastuuseen ja rahastotavoitteeseen.

Omasta puolesta annetut vakuudet

Fortum omistaa Suomessa Meri-Porin hiililauhdevoimalan, johon Teollisuuden Voima Oyj:llä (TVO) on sopimukseen perustuva 45,45 %:n osallistumisoikeus. Osallistumissopimuksen nojalla Fortumin on annettava vakuus TVO:lle mahdollisen sopimusrikkomuksen varalta. Vakuus on määrältään 125 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 125).

Vastuut osakkuusyritysten puolesta

Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annettavat vastuut koostuvat pääasiassa Fortumin ydinvoimaosakkuusyrityksille (Teollisuuden Voima Oyj, Forsmarks Kraftgrupp AB ja OKG AB) annetuista takauksista. Takauksia koskien vuosia 2015-2017 on annettu Forsmarks Kraftgrupp AB:n ja OKG AB:n puolesta. Takausten määrä oli 31.3.2016 yhteensä 5 393 miljoonaa Ruotsin kruunua eli 585 miljoonaa euroa (vuoden 2015 lopussa: 587 miljoonaa euroa). Forsmark Kraftgrupp AB:n ja OKG AB:n puolesta on annettu kahdenlaisia takauksia. Rahoitusmäärä (Financierings belopp) annetaan ydinjätehuoltorahaston tarkasteluhetken mukaisen alijäämän kattamiseksi olettaen, että rahastoon ei suoriteta lisämaksuja. Alijäämä lasketaan ennakoitujen kuluun sekä veloitteen kattamiseksi tarkoitettujen varojen erotuksena laskentahetkellä. Lisämäärä (Kompletterings belopp) annetaan sellaisen alijäämän kattamiseksi, joka voi muodostua ennakoimattomien tapahtumien seurauksena. Fortumin Forsmark Kraftgrupp AB:n ja OKG AB:n puolesta antamat rahoitusmäärät olivat 3 843 miljoonaa Ruotsin kruunua (417 miljoonaa euroa) ja lisämäärät 1 550 miljoonaa Ruotsin kruunua (168 miljoonaa euroa) 31.3.2016.

Teollisuuden Voima Oyj:n puolesta annettu takaus ydinjätehuoltorahastolle oli 37 miljoonaa euroa 31.3.2016 (vuoden 2015 lopussa: 37). Takaus kattaa ydinjätehuoltomaksujen jaksotuksesta aiheutuvan lainmukaisen vastuun maksamattoman osuuden sekä ennakoimattomien tapahtumien riskin.

Fortumilla on vähemmistöosuuksia yhtiöissä, jotka omistavat ydinvoimalaitoksia Suomessa ja Ruotsissa. Nämä yhtiöt käsitellään pääomaosuusmenetelmällä, missä Fortumin osuus yhtiöiden varoista ja veloista esitetään taseessa nettomääräisenä. Lisätietoa Loviisan ydinvoimalaitokseen sekä Fortumin Ruotsin ja Suomen vähemmistöomisteisten ydinvoimaosakkuusyritysten liittyvistä varoista ja veloista on esitetty liitetiedossa 17 Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat.

Muut vastuut

Fortum Oil and Gas Oy:n vuoden 2004 jakautumisen seurauksena Fortumin kokonaan omistamalla Fortum Heat and Gas Oy:llä on yhteinen vastuusitoumus Neste Oil Oy:n kanssa. Vastuusitoumus perustuu osakeyhtiölain (734/1978) 14a luvun 6§:n säädökseen.

22. Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt

Verovaateet ja -oikeudenkäynnit Ruotsissa

Fortum on saanut Ruotsissa vuosittain vuosien 2009-2012 tuloverotuksia koskevia jälkiverotuspäätöksiä 2011-2013 joulukuussa sekä 2014 lokakuussa. Veroviranomaisten kannan mukaan Fortumin pitäisi maksaa lisää tuloveroa vuosilta 2009-2012 vuosina 2004-2005 ruotsalaisten tytäryhtiöiden välillä toteutettuun lainojen uudelleen kohdistamiseen sekä vuosilta 2010-2012 vuonna 2008 toteutuneen TGC 10:n (nykyään OAO Fortum) osakkeiden hankinnan rahoittamiseen liittyen. Veroviranomaisten vaateet perustuvat vuonna 2009 toteutettuun verolainsäädännön muutokseen. Fortumin näkemyksen mukaan vaatimukset ovat perusteettomia ja Fortum on valittanut veroviranomaisten päätöksistä. Kaikki tapaukset ovat vireillä hallinto-oikeudessa. Veroviranomaiset ovat luopuneet eräistä vaateistaan 2015-2016. Tammikuussa 2015 Ruotsin veroviranomaiset ilmoittivat hallinto-oikeudelle, että he luopuvat vuotta 2010 koskevista vaateistaan TGC 10:n rahoitukseen liittyen (verovaikutus yhteensä 64 miljoonaa Ruotsin kruunua). Joulukuussa 2015 Ruotsin veroviranomaiset luopuivat osittain ruotsalaisten tytäryhtiöiden välillä toteutettuun lainojen uudelleen kohdistamiseen liittyvistä vaateistaan (verovaikutus yhteensä 142 miljoonaa Ruotsin kruunua), koska osa koroista on maksettu pääomitetulle kertyneelle korolle. Helmikuussa 2016 Ruotsin veroviranomaiset luopuivat TGC 10:n osakkeiden hankintaan liittyvistä vaateistaan koskien vuotta 2011 (verovaikutus yhteensä 121 miljoonaa Ruotsin kruunua) ja vuotta 2012 (verovaikutus yhteensä 73 miljoonaa Ruotsin kruunua). Lisäksi helmikuussa 2016 Ruotsin veroviranomaiset luopuivat eräistä vuosina 2004-2005 ruotsalaisten tytäryhtiöiden välillä toteutettuun lainojen uudelleen kohdistamiseen liittyvistä vaateistaan koskien vuotta 2011 (verovaikutus yhteensä 45 miljoonaa Ruotsin kruunua).

Lisäksi Fortum on saanut vuotta 2013 koskevat jälkiverotuspäätökset Ruotsissa joulukuussa 2015. Päätökset koskevat Fortumin alankomaalaisen rahoitusyhtiön ruotsalaisille konserniyhtiöille myöntämiä lainoja. Näihin lainoihin liittyvät korkotulot on verotettu Alankomaissa. Ruotsin veroviranomainen katsoo kuitenkin vain puolet kunkin lainan koroista vähennyskelpoisiksi eli liiketoimintalähtöisiksi. Muita korkoja verottaja ei pidä vähennyskelpoisina. Päätökset perustuvat vuonna 2013 toteutettuun verolainsäädännön muutokseen. Fortumin näkemyksen mukaan vaatimukset ovat perusteettomia ja Fortum on valittanut päätöksistä. Tapaukset ovat vireillä hallinto-oikeudessa.

Lainopillisten arvioiden ja lausuntojen perusteella osavuositarkastukseen ei ole tehty verovarauksia yllä mainituista Ruotsin verovaateista ja -oikeudenkäynneistä. Mikäli veroviranomaisten päätökset jäävät voimaan valitusprosessin jälkeen, vaikutus tilikauden voittoon olisi noin 389 miljoonaa Ruotsin kruunua (42 miljoonaa euroa) koskien vuotta 2009, 347 miljoonaa Ruotsin kruunua (38 miljoonaa euroa) koskien vuotta 2010, arviolta 301 miljoonaa Ruotsin kruunua (33 miljoonaa euroa) koskien vuotta 2011, 69 miljoonaa Ruotsin kruunua (8 miljoonaa euroa) koskien vuotta 2012 ja 273 miljoonaa Ruotsin kruunua (30 miljoonaa euroa) koskien vuotta 2013.

Verovaateet ja -oikeudenkäynnit Belgiassa

Fortum on saanut vuosien 2008-2011 tuloveroja koskevat jälkiverotuspäätökset Belgiassa. Veroviranomaiset ovat eri mieltä Fortum EIF NV:n verokohtelusta. Fortumin mielestä veroviranomaisten tulkinta ei perustu paikalliseen lainsäädäntöön ja on valittanut päätöksestä. Ensimmäisen asteen tuomioistuimien Antwerpenissa hylkäsi Fortumin valituksen vuosilta 2008 ja 2009 kesäkuussa 2014. Fortumin näkemyksen mukaan päätös oli perusteeton ja Fortum valitti asiassa valitustuomioistuimeen.

Tammikuussa 2016 Forum sai myönteisen päätöksen valitustuomioistuimesta, jossa tuomioistuimien hylkäsi veroviranomaisten tulkinnan ja vuoden 2008 verotuspäätös poistettiin. Veroviranomaiset olivat tyytymättömiä päätökseen ja valittivat päätöksestä korkeimpaan oikeuteen, Hof van Cassatie'in maaliskuussa 2016. Fortumin valitukset koskien vuosia 2009-2011 ovat edelleen vireillä ja Fortum arvioi myös näiden valitusten noudattavan vuotta 2008 koskevan lopullisen päätöksen linjauksia. Osavuositarkastukseen ei lainopillisten arvioiden ja lausuntojen perusteella ole tehty jälkiverotuspäätöksistä verovarausta. Vaadittujen jälkiverojen määrä on vuoden 2008 osalta 36 miljoonaa euroa, vuoden 2009 osalta noin 27 miljoonaa euroa, vuoden 2010 osalta noin 15 miljoonaa euroa ja vuoden 2011 osalta noin 21 miljoonaa euroa. Kyseessä olevat verot on jo maksettu. Jos verot palautetaan Fortumille, Fortum tulee saamaan 7 %:n koron kyseessä oleville summille.

Marraskuussa 2015 Fortum sai Belgian veroviranomaisilta jälkiverotuspäätöksen koskien vuotta 2012. Veroviranomaiset ovat eri mieltä Fortum Project Finance NV:n verokohtelusta. Fortumin mielestä veroviranomaisten tulkinta ei perustu paikalliseen lainsäädäntöön ja on valittanut päätöksestä. Vuosia 2008-2011 koskevan periaatteellisen kannan mukaisesti osavuositarkastukseen ei ole tehty asiasta verovarausta. Vaaditun jälkiveron määrä vuoden 2012 osalta on noin 15 miljoonaa euroa. Kyseessä oleva vero on jo maksettu.

Verovaateet ja -oikeudenkäynnit Suomessa

Fortum on saanut Suomessa vuoden 2007 tuloveroa koskevan jälkiverotuspäätöksen joulukuussa 2013. Veroviranomaiset katsoivat siirtohintatarkastuksen perusteella, että Fortum Oyj tekee yksityiskohtaiset liiketoimintapäätökset kaikkien konserniyhtiöiden puolesta ja tästä syystä Fortumin belgialaiseen tytäryhtiöön Fortum Project Finance NV:hen tehtyä pääomasijoitusta ei pidetä verotuksessa pääomasijoituksena, vaan uudelleen luokitellaan tytäryhtiön käyttöön annetuiksi varoiksi. Veroviranomaisten mielestä Fortum Project Finance NV:n lainasaamisilleen saama korkotuotto tulisi verottaa Suomessa eikä Belgiassa. Fortum katsoi vaateet perusteettomiksi niin perusteiltaan kuin lain tulkinnan näkökulmasta. Fortum valitti päätöksestä.

Konserniverokeskuksen oikaisulautakunta hyväksyi Fortumin verovuotta 2007 koskevan oikaisuvaatimuksen 21.8.2014. Oikaisulautakunnan päätös noudattaa korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätöksessään kesäkuussa 2014 omaksumaa linjaa, jonka mukaan siirtohinnoittelusäännösten nojalla ei voida muuttaa liiketoiminnan verotuksellista luonnetta toiseksi, vaan ainoastaan puuttua tavaran tai palvelun hinnoitteluun. Ennakkopäätöksestä huolimatta Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö on valittanut tästä päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen. Jos Veronsaajien oikeudenvallontayksikön valitus menestyy oikeusasteissa, vaikutus tilikauden tulokseen olisi noin 136 miljoonaa euroa vuoden 2007 osalta. Osavuositarkastukseen ei lainopillisten arvioiden ja sitä tukevan lausunnon perusteella ole tehty asiasta verovarausta.

Joulukuussa 2014 Fortum on saanut Konserniverokeskukselta verottamatta jättämispäätöksen Suomessa koskien rahoitustoimintaa Belgian ja Hollannin rahoitusyhtiössä vuosina 2008-2011. Päätös annettiin vuosina 2013-2014 suoritetun siirtohinnoittelutarkastuksen perusteella ja siinä tehty linjaukset noudatti oikaisulautakunnan Fortumille antamaa päätöstä koskien vuotta 2007. Veronsaajien oikeudenvilvontayksikkö on valittanut päätöksistä helmikuussa 2015 ja tapaukset ovat nyt vireillä Konserniverokeskuksen oikaisulautakunnassa. Oikaisuvaatimuksen mukaan Konserniverokeskuksen verottamattajättämistä koskeva päätös on kumottava ja Fortum Project Finance NV:n vuosina 2008-2011 saamat korkotuotot on verotettava Suomessa eikä Belgiassa. Mikäli veronsaajien oikeudenvilvontayksikön oikaisuvaatimus menestyisi negatiivinen vaikutus tilikauden voittoon olisi noin 140 miljoonaa euroa koskien vuotta 2008, 99 miljoonaa euroa koskien vuotta 2009, 76 miljoonaa euroa koskien vuotta 2010, ja 90 miljoonaa euroa koskien vuotta 2011. Lisäksi Fortum Oyj olisi velvollinen maksamaan veronlisäystä. Verovuotta 2007 koskevan asian periaatteellisen kannan mukaisesti Fortum pitää vaateita perusteettomina myös tältä osin. Osavuositiedon ei lainopillisen arvion ja sitä tukevan lausunnon perusteella ole tehty asiasta verovarausta.

Oikeudenkäynnit osakkuusyhtiöissä

Suomessa Fortum on osakkaana maan viidennessä ydinvoimalaitosyksikössä, Olkiluoto 3:ssa (OL3), omistamiensa Teollisuuden Voima Oyj - osakkeiden (TVO) kautta. Fortumin 25 %:n omistusosuus vastaa noin 400 MW:n kapasiteettia. Olkiluoto 3-laitosyksikön rakennustyöt ovat pääosin valmiit. Sähkö-, automaatio- ja mekaaniset asennukset ovat edelleen kesken. Tammikuussa 2016 aloitettiin käyttöautomaatiojärjestelmien käyttöönotto. Turbiinilaitoksella käyttöönoton ensimmäinen vaihe on valmistunut. Osa järjestelmistä ja komponenteista pidetään käytössä, osa on säilytettävänä erillisen suunnitelman mukaisesti. Laitostoimittajan, AREVA-Siemens, syyskuussa 2014 päivitetyn aikataulun mukaan laitosyksikön säännöllinen sähköntuotanto alkaa vuoden 2018 lopulla.

Joulukuussa 2008 OL3 laitostoimittaja aloitti Kansainvälisen kauppakamarin sääntöjen mukaisen välimiesmenettelyn ja toimitti vaateen koskien OL3:n viivästymistä ja siitä aiheutuvia kustannuksia. Laitostoimittajan helmikuussa 2016 päivittämä rahamääräinen vaatimus on kokonaisuudessaan noin 3,5 miljardia euroa. Summa perustuu laitostoimittajan päivittämään analyysiin tapahtumista syyskuuhun 2014 asti ja joidenkin vaateiden osalta joulukuun 2014 loppuun asti.

TVO jätti asiassa vuonna 2012 kanteen ja vastineen. TVO:n heinäkuussa 2015 päivittämä rahamääräinen arvio yhtiön kustannuksista ja menetyksistä on noin 2,6 miljardia euroa joulukuuhun 2018 asti, joka on OL3:n säännöllisen sähköntuotannon alkamisajankohta.

Laitostoimittajakonsortioon kuuluvat yhtiöt (AREVA GmbH, AREVA NP SAS ja Siemens AG) ovat laitostoimitussopimuksen mukaisesti yhteisvastuussa sopimusveloitteista.

Välimiesmenettely voi kestää useita vuosia, jona aikana vaateiden määrät voivat vielä muuttua.

Edellä mainittujen oikeusprosessien lisäksi jotkin konserniyhtiöt ovat asianosaisina eräissä konsernin normaaliin liiketoimintaan ja verotukseen liittyvissä riita-asioissa. Johdon mukaan näillä asioilla ei kuitenkaan ole olennaista vaikutusta konsernin rahoitusasemaan.

23. Lähipiiritapahtumat

Lähipiiriin kuuluvat osapuolet on esitetty Fortumin vuoden 2015 tilinpäätöksessä. Vuonna 2016 ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Suomen valtion omistusosuus Fortumin osakkeista vuoden 2015 lopussa oli 50,76 %. Vuonna 2016 omistusosuus ei ole muuttunut.

Liiketoimet osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

milj. euroa	I/2016	I/2015	2015
Myynnit	15	14	81
Ostot	140	131	509
Korot lainasaamisista	4	8	27
Muut rahoitustuotot	0	0	37

Avoimet saldot osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

milj. euroa	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015
Pitkäaikaiset korolliset lainasaamiset	806	2 041	773
Myyntisaamiset	12	6	11
Muut saamiset	15	16	14
Pitkäaikaiset velat	274	271	270
Ostovelat	5	1	9
Muut velat	4	4	166

24. Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Katsauskauden jälkeen ei ole ollut merkittäviä tapahtumia.

25. Tunnuslukujen laskentakaavat

Käyttökate (EBITDA =Tulos ennen korkoja, veroja ja poistoja)	=	Liikevoitto + poistot
Vertailukelpoinen käyttökate	=	Käyttökate - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät - tuotantokapasiteettia koskeviin ehtoihin liittyvän varauksen purun nettovaikutus
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	=	Arvonalentumiset + myyntivoitot ja muut + tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset + ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu
Vertailukelpoinen liikevoitto	=	Liikevoitto - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Arvonalentumiset	=	Arvonalentumiset + niihin liittyvät varaukset (pääasiassa käytöstä poistoon liittyvät)
Myyntivoitot ja muut	=	Pääasiassa käyttöomaisuuden myyntivoitot
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset	=	Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavat johdannaisinstrumentit, joihin ei voida soveltaa suojauslaskentaa IAS 39 mukaisesti.
Ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu	=	IFRIC tulkin nro 5 mukainen vaikutus, joka aiheutuu siitä, että taseen saamiin kirjattu Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta ei voi ylittää vastaavaa velkaa.
Oikaisu liittyen osuuteen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	=	Oikaisu liittyen IAS 39 -kirjauksiin, merkittäviin myyntivoittoiin sekä arvonalentumisiin
Rahavirta ennen käyttöomaisuuden muutosta	=	Liiketoiminnan rahavirta ennen käyttöomaisuuden muutosta
Investoinnit käyttöomaisuuteen	=	Aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit mukaan lukien kunnossapito-, tuottavuus- ja kasvuinvestoinnit sekä lainsäädännön edellyttämät investoinnit. Investointeihin kuuluvat myös investointien rakennusaikana taseeseen aktivoidut korkokulut. Kunnossapitoinvestoinnit pidentävät olemassaolevan omaisuuserän vaikutusaikaa, ylläpitävät käytettävyyttä sekä/tai ylläpitävät luotettavuutta. Tuottavuusinvestoinnit parantavat olemassaolevan hyödykkeen tuottavuutta. Kasvuinvestointien tarkoitus on rakentaa uutta kapasiteettia ja/tai lisätä olemassaolevien liiketoimintojen asiakaskantaa. Lainsäädännön edellyttämät investoinnit tehdään tiettyinä ajankohtina lakien vaatimusten mukaan.
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	=	Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin, osakkuusyhtiöosakkeisiin ja muihin myytävissä oleviin sijoituksiin. Investoitujen tytäryhtiöosakkeiden hankintahintaan on lisätty hankittavan yhtiön nettovelka.
Oman pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Kauden voitto}}{\text{Oma pääoma keskimäärin}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin}} \times 100$
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Vertailukelpoinen liikevoitto + osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta (tappiosta) + oikaisu liittyen osuuteen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta}}{\text{Vertailukelpoinen sidottu pääoma keskimäärin}} \times 100$
Sijoitettu pääoma	=	Taseen loppusumma - korottomat velat - laskennallinen verovelka - varaukset

25. Tunnuslukujen laskentakaavat

Vertailukelpoinen sidottu pääoma	=	Korottomat varat + Valtion ydinjätehuoltorahastoon liittyvät korolliset varat - korottomat velat - varaukset (korottomat varat ja velat eivät sisällä rahoitukseen, veroihin ja laskennallisiin veroihin liittyviä eräiä sekä varoja ja velkoja, jotka syntyvät tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaissopimusten käypään arvoon arvostamisesta)
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat - likvidit varat
Velkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma sisältäen määräysvallattomat omistajat}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$
Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Vertailukelpoinen käyttökate}}$
Korkokate	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Nettokorkokulut}}$
Korkokate sisältäen aktivoitut vieraan pääoman menot	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Nettokorkokulut - aktivoitut vieraan pääoman menot}}$
Tulos/osake (EPS)	=	$\frac{\text{Kauden voitto - määräysvallattomat omistajat}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden aikana}}$
Oma pääoma/osake, euroa	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}}$
Efektiivinen tuloverokanta	=	$\frac{\text{Tuloverot}}{\text{Voitto ennen veroja}}$
Vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta	=	$\frac{\text{Tuloverot - verokannan muutoksen vaikutukset}}{\text{Voitto ennen veroja ilman osakkuus- ja yhteisyritysten voittoja ja verottomia myyntivoittoja tai -tappioita}}$
Edelliset 12 kk	=	Raportointihetkeä edeltävät 12 kuukautta

Markkinatilanne ja saavutetut sähkön tukkumyyntihinnat

Sähkön kulutus				
TWh	I/2016	I/2015	2015	Edelliset 12kk
Pohjoismaat	117	110	381	388
Venäjä	279	276	1 007	1 010
Tjumen	24	24	93	93
Tseljabinsk	9	10	35	34
Venäjän Uralin alue	69	69	258	258

Keskimääräiset hinnat				
	I/2016	I/2015	2015	Edelliset 12kk
Sähkön spot-hinta Nord Pool -sähköpörssissä, euroa/MWh	24,0	28,1	21,0	20,0
Sähkön spot-hinta Suomessa, euroa/MWh	30,4	32,1	29,7	29,2
Sähkön spot-hinta Ruotsissa, SE3, Tukholma euroa/MWh	24,1	28,6	22,0	20,9
Sähkön spot-hinta Ruotsissa, SE2, Sundsvall euroa/MWh	23,1	27,7	21,2	20,0
Sähkön spot-hinta Venäjän Euroopan puoleisilla ja Uralin alueilla, RUB/MWh ¹⁾	1 147	1 122	1 154	1 160
Keskimääräinen kapasiteettihinta, tRUB/MW/kk	498	394	359	385
Sähkön spot-hinta Saksassa, euroa/MWh	25,2	32,1	31,6	29,9
Keskimääräinen kaasun rajahinta Uralin alueella, RUB/1000 m ³	3 614	3 362	3 488	3 551
Keskimääräinen kapasiteettihinta vanhalle kapasiteetille, tRUB/MW/kk ²⁾	149	163	149	145
Keskimääräinen kapasiteettihinta uudelle kapasiteetille, tRUB/MW/kk ²⁾	871	715	641	687
Sähkön spot-hinta (markkinahinta), Uralin alue, RUB/MWh ¹⁾	1 018	1 051	1 047	1 039
CO ₂ , (ETS EUA), euroa/tonni CO ₂	6	7	8	7
Hiili (ICE Rotterdam), USD/tonni	45	61	57	53
Öljy (Brent Crude), USD/bbl	35	55	54	49

1) Ilman kapasiteettitariffia.

2) Kapasiteettihinnat maksettu ainoastaan kunakin ajankohtana saatavilla olevalle kapasiteetille.

Vesivarastot				
TWh	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015	
Pohjoismaiset vesivarastot	48	42	98	
Pohjoismaiset vesivarastot, pitkän ajan keskiarvo	41	41	83	

Vienti / tuonti				
TWh (+ = tuonti, - = vienti Pohjoismaista)	I/2016	I/2015	2015	Edelliset 12kk
Vienti / tuonti Pohjoismaiden ja Manner-Euroopan + Baltian välillä	-4	-4	-18	-18
Vienti / tuonti Pohjoismaiden ja Venäjän välillä	2	2	4	4
Vienti / tuonti Pohjoismaat, Yhteensä	-2	-2	-14	-14

Venäjän sähköreformi				
%	I/2016	I/2015	2015	Edelliset 12kk
Osuus sähkön myynnistä vapautetulla sähkön hinnalla	82	83	83	83

Saavutetut sähkön myyntihinnat				
	I/2016	I/2015	2015	Edelliset 12kk
Power-segmentin sähkön tukkumyyntihinta Pohjoismaissa, EUR/MWh	30,7	37,7	33,0	31,1
Russia-segmentin sähkönhinta, RUB/MWh	1 666	1 541	1 555	1 596
Russia-segmentin sähkönhinta, EUR/MWh ¹⁾	20,7	21,7	22,5	22,2

¹⁾ Muunnettu käyttäen keskiarvoja.

Fortumin tuotanto- ja myyntivolyymit

Sähköntuotanto				
TWh	I/2016	I/2015	2015	Edelliset 12kk
Sähköntuotanto EU-maissa	14,3	13,3	50,2	51,2
Sähköntuotanto Venäjällä	7,4	7,5	25,7	25,6
Yhteensä	21,7	20,8	75,9	76,8

Lämmöntuotanto				
TWh	I/2016	I/2015	2015	Edelliset 12kk
Lämmöntuotanto EU-maissa	2,6	2,3	6,4	6,7
Lämmöntuotanto Venäjällä	8,8	9,5	25,8	25,1
Yhteensä	11,4	11,9	32,2	31,7

Sähkötuotantokapasiteetti segmenteittäin				
MW	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015	
Power ¹⁾	8 046	9 068	8 046	
Heat, Electricity Sales and Solutions	732	749	743	
Russia ²⁾	4 483	4 663	4 903	
Yhteensä	13 261	14 479	13 692	

1) Kapasiteetista on vähennetty Inkoon voimalaitoksen 750 MW, joka on pitkäaikaissäilytyksessä ja valmistelut lopullista purkamista varten on aloitettu vuonna 2015. Kapasiteetti sisältää Oskarshamnin 1 -yksikön (205 MW), joka ajetaan alas kesäkuun 2017 lopussa.

2) Muutos ensimmäisellä neljänneksellä 2016 johtuu Tobolsk CHP:n myynnistä (665 MW) sekä uuden Chelyabinsk 2 yksikön (248 MW) käyttöönotosta.

Lämmöntuotantokapasiteetti segmenteittäin				
MW	31.3.2016	31.3.2015	31.12.2015	
Heat, Electricity Sales and Solutions	3 707	3 913	3 915	
Russia ¹⁾	10 125	12 994	12 696	
Yhteensä	13 832	16 906	16 611	

1) Muutos ensimmäisellä neljänneksellä 2016 johtuu pääasiassa Tobolsk CHP:n myynnistä (2 585 MW).

Sähköntuotanto lähteittäin Pohjoismaissa				
TWh	I/2016	I/2015	2015	Edelliset 12kk
Vesi- ja tuulivoima	6,5	6,2	25,1	25,4
Ydinvoima	6,8	6,3	22,7	23,2
Lämpövoima	0,5	0,4	1,0	1,1
Yhteensä	13,9	12,8	48,8	49,9

Sähköntuotanto lähteittäin Pohjoismaissa				
%	I/2016	I/2015	2015	Edelliset 12kk
Vesi- ja tuulivoima	47	48	51	50
Ydinvoima	49	49	47	47
Lämpövoima	4	3	2	3
Yhteensä	100	100	100	100

Sähkönmyynti				
milj. euroa	I/2016	I/2015	2015	Edelliset 12kk
Sähkönmyynti EU-maissa ja Norjassa	537	573	1 918	1 882
Sähkönmyynti Venäjällä	172	183	661	650
Sähkönmyynti muissa maissa	1	1	3	3
Yhteensä	710	757	2 582	2 535

Fortumin tuotanto- ja myyntivolyymit

Lämmönmyynti				
milj. euroa	I/2016	I/2015	2015	Edelliset 12kk
Lämmönmyynti EU-maissa	170	161	423	432
Lämmönmyynti Venäjällä	76	80	228	224
Yhteensä	245	241	651	655

Sähkönmyynti alueittain				
TWh	I/2016	I/2015	2015	Edelliset 12kk
Suomi	6,8	5,7	22,3	23,4
Ruotsi	9,0	8,0	29,8	30,8
Venäjä	8,3	8,4	29,4	29,3
Muut maat	0,9	0,9	2,8	2,8
Yhteensä	25,1	23,1	84,3	86,3

Nord Poolissa tehdyt ostot ja myynnit on netotettu tunneittain konsernitasolla.

Lämmönmyynti alueittain				
TWh	I/2016	I/2015	2015	Edelliset 12kk
Venäjä	9,0	9,5	25,4	24,9
Suomi	1,4	1,2	3,1	3,3
Puola	1,6	1,5	3,4	3,5
Muut maat	0,6	0,5	1,2	1,3
Yhteensä	12,5	12,7	33,2	33,0